

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

BALFO METINĖ
GEGUŽINĖ

Bolfo 76-to skryčiaus metinė narių, svečių, rėmėjų ir geradarių išvyka į „Pilėnų“ stovyklą bus sekmadienį, rugpjūčio 1 dieną. Visuomenė kviečiama atvykti į metinę skryčiaus rengiamą gegužinę ir gamtoje praleisti sekmadienio popietę savo draugų ir bičiulių tarpe. Visus kviečia Bolfo 76-tos kuopos valdyba, kuriai vadovauja kun. Alfonsas Babonas.

DARIAUS GIRĖNO
TRANSATLANTINIO
SKRYDŽIO MINĖJIMAS
RADIJO BANGOMIS

Dariaus ir Girėno 60 metų skrydžio metinės bus prisiminimos „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlėje liepos 16 dieną. Minėjimą ir programą praves Algis Lapšys. Liepos 20 dienos laidoje girdėsite adv. Povilo Žumbakio Dariaus ir Girėno 60 metų skrydžio sukakties paminėjimą. Programą praves Edvardas Skiotys. Liepos 23 dienos programoje girdėsite Antano Zapracko reportažą iš Kaune vykusio Dariaus ir Girėno metinių prisiminimo. Antanas Zaprackas yra išvykęs į Lietuvą stebėti Dariaus ir Girėno minėjimo iškilmes Kaune. „Lietuviškų melodijų“ radijo laidos yra transliuojamos antradieniais ir penktadieniais nuo 4 val. po pietų iš tautybių stoties WPON, 1460 skalėje.

A.A. ONA YANAVIČIENĖ

Liepos 12 dieną Receiving ligoninėje, Detroito, mirė a.a. Ona Yanavičienė, sulaukusi 92 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje. Į Kanadą atvyko 1924 metais, o į JAV-es – 1925 m. Velionė yra buvusi „Vinewood“ užteigos savininkė. Velionė giliam liūdesyje paliko sūnų John Tupakavich, sūnų Alfonsą ir marčią JoAnn Tupakavich, vaikaičius Stephen ir Suzan. Sesutes Stasę Skreibiene ir Suzaną Bertasiene su šeimomis Lietuvoje bei daug kitų giminių. A.a. Ona Yanavičienė buvo aktyvi Detroito lietuvių telkimo narė. Priklausė Šv. Antano parapijos altoriaus draugijai, Detroito Lietuvių Namų draugijai. Stambiomis aukomis rėmė organizacijas: Dainavos jaunimo stovyklą, Detroito Šaulių kuopos „Pilėnų“ stovyklą, Lietuvių Bendruomenę, Dievo Apvaizdos parapijos statybos fondą, lietuviškas radijo valandėles ir kitas organizacijas. Po gedulingų šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje liepos 14 dieną velionė buvo palaidota Holy Sepulchre kapinėse. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda Zaprackienė.

JAV LB politinės konferencijos iškilmingoje vakarinėje Detroito Lietuvos ambasadorių JAV-se Stasį Lozoraitį Lietuvos Vyčių vardu sveikina Regina Juškaitė ir Lilian Petravičius.

DAINAVOS JAUNIMO
STOVYKLOS METINĖ
ŠVENTĖ

Sekmadienį, liepos 25 dieną, visi keliai veda į Dainavos jaunimo stovyklą, į Dainavos jaunimo stovyklos metinę šventę. Šventėje dalyvaus svečiai iš Clevelando, Čikagos, Grand Rapids, Toronto ir kitų lietuvių telkinių. Tikimasi, kad dalyvaus ir visi detroitiečiai. Antrą valandą po pietų įvyks Dainavos jaunimo stovyklos direktorių tarybos narių susirinkimas, kurio metu bus renkami šeši direktorių tarybos nariai. Kandidatai į Direktorių Tarybą yra: iš Clevelando – Ignas Beržinskas, Vytautas Čyvas ir Marius Laniauskas; iš Čikagos – Marytė Gaizutienė ir Audrius Polikaitis. Iš Detroito apylinkės – Gintas Gaška, Vidas Neve-rauskas ir Vytautas Petrulevičius.

Im

PROVIDENCE, R.I.

BAISIOJO BIRŽELIO
MINĖJIMAS

Šviesus, malonius šilts Antaninių rytas. Mūsų bažnytelėje, kaip ir kiekvieną sekmadienį, susirinko žmonės į lietuviškas pamaldas. Malonu, kad mūsų tarpe yra ir keletas atvykusių iš Lietuvos. Nors ne visiems jie pažįstami, bet jaučiame, kad langas ir gimtąjį kraštą plačiau prisiveria.

Šiandien mes su kun. A. Klimanskiu aukojame Kristaus auką už iš gimto krašto į plaučius Rusijos plotus ištremtuosius ir už savanoriškai į girus išėjusius vyrus, jų ryšinių moteris, kad galėtų bent kiek apginti beginklę tautą nuo komunistų bei jų sribų žiaurumo.

Birželio 14-ji pažymi 52-ju metų skaudžią sukaktį nuo masinių tremimų pradžios, kai šimtus tūkstančių lietuvių, latvių ir estų sovietiniai okupantai ištremė į Sibiro koncentracijos stovyklas. Vien lietuvių – vyrų, moterų, senelių ir vaikų – rusų slaptoji policija (NKVD-KGB) suėmė ir gyvulinuose vagonuose išvežė 34,260 į ledinuos taigas lėtai mirčiai. Tai Pabaltijo tautų naikinimo (genocido) pradžia. Archyviniai dokumentai įrodo, kad buvo numatyta ištremti 700,000 lietuvių. Tuo metu baisiojo plano vykdymą sutrukdė po savaitės prasidėjęs vokiečių-rusų karas.

Didžiųjų vakarų valstybių paramos dėka karą laimėję bolševikiniai rusai sugrįžė žiauriai tėsę tautos naikinimą, tremimus. Lietuviai prarado trečdali savo tautos vien už tai, kad jie mylėjo savo prosenelių žemę.

Kun. A. Klimanskio pakviestas, mums kalbėjo Sibire užau-

Muz. St. Slizio vadovaujamas Moterų vokalinis vienetas dainuoja Lietuvos savanorio-kūrėjo, išvykstančio apsigyvenimui Lietuvoje, megstamas dainas. Prie garbės stalo iš k. – Lietuvos Nepriklausomybės kovų karys savanoris Stasys Šimoliūnas, Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas, Vincas Tamošiūnas ir Šaulių centro valdybos pirm. Mykolas Abarius.

Nuotr. Reginos Juškaitės

ges, dabar čia, pas sesę Mildą besilankantis Jonas Barila. Po jo kalbos klausimus pateikė LB apylinkės pirmininkė A. Kai-rienė.

1946 m. jo tėvas ištremtas į Vorkutą. Palieka motina su aštuoniais vaikais. 1951 m. rudenį vėl „lankosi“ enkavedistai Barilų sodyboje. Jonukui 13 metų. Jį suima mokykloje. Išgąsdintas vaikas pamiršta ten batus. Enkavedistas palydi vaiką į mokyklą pasiimti pamirštus batus. Jonuką ir namuose rastą seserį, motiną su kitom šešiolika vilkaviškių šeimų ištremia į Krasnojarsko sritį kolūkio darbams. Trylikmetis Jonukas dirba kalvelėje. Kausto arklus, kala, lenkia karštą geležį ratlankius ir kitais ūkio padargams. Krasnojarsko žemė ypatingai derlinga. Nors dėl išalimo dirbamas tik paviršius, vešliai auga kviečiai, rugiai ir kiti augalai. Badu Krasnojarsko kolūkiečiai nemirė, bet socialiai pavargę neužteko, o augančiam vaikui, dirbančiam kalvio darbą, reikia gerai pavalgyti.

Tame kolūkyje dirbo iš kitų sričių seniau ištremtieji rusai, ukrainiečiai, gudai ir vokiečiai. Jei ne jie patys, tai jų tėvai išgyveno tremtinio daly. Jie atjautė naujuosius tremtinius ir dalinosi visa kuo turėjo. Ne vien duona, bet ir meile, paguoda apdovanojo savo likimo draugus. Netrukė žvesti nei religines, nei tautines šventes. Neskundė, neįsivėdė lietuvių, kad jie meldžiasi, kad savo mirusius maldomis palydi. Mirusius žiemą laidojo giliam Krasnojarsko sniege, tik pavasarį orui atšilus, buvo įmanoma žemėje palaidoti, bet ne per giliai – kastuvai atsimušė į ledinį sluoksnį. Nei vardu nei kryželiu neleido karstus nei kapus pažymėti, vien stovyklos numerius. Artimieji įsmeigavo šakų kryželių, bet jis ilgai neišsilaikydavo.

Mažieji tremtinių vaikai galejo lankyti vietinę rusų mokyklą, o Jonukas jau privalejo dirbti, eiti šeimos galvos pareigas. Dešimties asmenų šeima buvo išblaškyta Vorkutoje, Mordovijoje ir Sibire. Jo sesuo padainavo dainą apie Staliną ir už tai, iš Sibiro tremties, ją nuteisė 25 metams kalejimu Mordovijoje.

Po Stalino mirties motina, sesė ir Jonas persikėlė į Uralą. Jo brolis buvo ten pasiūstas į darbo batalioną. Ramiau visiems kartu gyventi. Ir laisvės pajuntama išsikėlus iš stovyklos į bendrąbutį.

1960-siais vienas po kito visi susirinko į namus iš plačiosios Rusijos. Sugrįžo ir tėvas nuo 1946 iškentėjęs Vorkutoje. Grįžo į namus, bet persekiojimas nenutrūko. Okupantas privertė griauti savas sodybas, kirsti žydinčias obelis, vaismedžius, vyšnius ir palaidoti juos grioviuose, kad ariamos žemės būtų daugiau. Pievos plotelį atidavė ūkininkui – ji netiko kolūkio dirvoms. Tik tas, kas statė namus, kas sodino, skiepijo vaismedžius gali suprasti jausmą, kai įsako griauti, kupo-

ti. Ar tai ne teroras? Tik mažas jo lašelis pusės šimtmečio metų sruvenime. Šlama išsikerojusi, laisvoje Lietuvoje išaugusi liepa, varsto rožinio karolėlius šimtmetį bebaigianti motina, tėvas jau penkiolika metų ilsi-si savoje žemėje.

Jono kalba perpinta vis besikartojančiu atsispausimu už dartinį tautos klųstkelius, už daugelio grubų troškimą praturtėti nevisai garbingu būdu, nes ne visi turėjo stiprią atramą komunizmo nuodams atsispirti. Prašo mus neužmiršti Lietuvos, pagelbėti jai prisikelti iš dvasinio skurdo, nes didelė dalis tautos išvarginta, pasimetusi. Todėl ir balsavo, nesuprasdami tikrovės, o tik agitatorių įtaigoti už geresnį rytojų. Dabar galisi, Skaudu, kad tie, kurie ankščiau teriojo tautą, dabar ir vėl mus valdydami mus skriaudžia. Jau ne Maskvos įsakyt, bet nepriklausomos Lietuvos valdžios. Tauta nenori jiems keršyti, tik jų valdžia atsikratyti. Tepalikie bausmę Dievui spręsti. Ne užmirškime Dievo ir maldos, nes tai pagalba į šviesų rytojų, baigdamas kalbą ragina Sibire užaugę tremtinys, vairavimo instruktorius Jonas Barila.

Konst. Valiūskienė

ST. PETERSBURG, FL
SVEIKINAM NAUJĄ
EKONOMISTĘ

Dalia Rūta Cibaitė š.m. gegužės 14 d. verslo komunikacijos, prekybos ir ispanų kalbos studijas Barat College, IL, vainikavo bakalauru laipsniu.

Dalia Rūta Cibaitė.

St. Petersburg, Floridoje, gimusiai Daliai teko gyventi ir mokytis įvairiuose kraštuose, kur jos tėvas, General Telephone bendrovės pareigūnas, tarnybos reikalais buvo siunčiamas. Taip vienerių metų Dalię su tėvais iškeliavo į Havajus. Vėliau į Guatemala, kur jau pradėjo lankyti darželį ir pradinę mokyklą. Šeimai grįžus į St. Petersburg, Florida, Dalia įstojo į St. John pradinę mokyklą, o šeštadieniais mokėsi „Saulės“ liutuanistinėje.

Po kelių metų teko keliauti į Panamą, kur, baigusi pradinę mokyklą, pradėjo lankyti gimnaziją. Šeimai apsigyvenus Buenos Aires, Argentinoje, mokslą tęsė vietos Lincoln gimnazijoje, kurią baigusi, studijoms pasirinko Illinois valstijos Barat College, kuris jai, kaip gerai tinklininkei, suteikė

ketverių metų mokslo stipendiją. Universitete vedė radijo valandėlę ir dirbo Newsweek TV Cable, Highland Park, IL.

Argentinoje gyvendama, buvo įsijungusi į Buenos Aires lietuvių tautinių šokių grupę „Inkaras“ su kuria 1987 m. dalyvavo Tautinių šokių šventėje, vykusioje Hamilton, Kanadoje. Studijuodama Barat College, vasaros atostogas leidama pas senelius St. Petersburg, FL, įsijungė į ten veikiančią „Bangos“ tautinių šokių grupę su kuria 1992 m. dalyvavo Tautinių šokių šventėje, Čikagoje.

1985 ir 1991 m. Dalia lankėsi Lietuvoje ir Vilniuje baigė 6 savaitių liutuanistinius kursus.

Daliai linkime sėkmės pasirinktoje profesijoje ir platesnio įsijungimo į Amerikos lietuvių visuomeninę veiklą.

JUNO BEACH, FL

PABENDRAVIMO PIETŪS

Birželio tremimų minėjimas vyko po pabendravimo pietų. Programą pradėjo L. Bendruomenės Palm Beach apylinkės pirmininkas dr. Vytautas Majauskas, pakviesdamas susirinkusius atsisotijimu pagerbti žuvusius kovoję už Lietuvos laisvę, tremtinius, politinius kalinius.

Savo kalboje dr. Majauskas jautriai prisiminė 1941 m. birželio mėnesį bei vėliau vykdytus lietuvių tremimus, tremtinių kančias, sunkų Lietuvos kelią į laisvę. Priminė, jog ir dabar Lietuvoje vyksta kova dėl Lietuvos ateities, jog kelias į demokratine valstybę nėra lengvas, reikia daug geros valios ir kantrybės. Dr. Majauskas užbaigė Birutės Pūkelevičiūtės eilėraščiu „Paskutinis birželis“.

Po to dr. Vladas Vaitkus, į pietus atvykęs tiesiai iš aerodromo, padarė pranešimą apie savo lankymąsi Lietuvoje gegužės mėn. Stomatologų sąjungos II kongrese, Druskininkuose, kur jis skaitė paskaitą. Dr. Vaitkus lankėsi ir Kaune bei Klaipėdoje, kur be paskaitų pravėdė praktikos darbus implantologijos srityje vietiniams stomatologams.

Dr. Vaitkaus pranešimas buvo labai įdomus, išsamus ir pagarbus savo kolegoms Lietuvoje. Po pranešimo susirinkę ilgiai klausinėjo dr. Vaitkų apie stomatologiją Lietuvoje ir apžiūrino iš Lietuvos atgabentas knygas.

MEMORIAL DAY
IŠKILMĖS

Gegužės 31 d. Memorial Day iškilmėse Memorial Gardens, North Palm Beach, dalyvavo ir nemažas būrys lietuvių. Nors labai lijo, tačiau susirinko daug žmonių. Be kitų kalbą pasakė ir kongreso narys Tom Lewis.

Lietuvos trispalvę nešė Jonas Tamašauskas, o kapinių lietuvių sekijos vedė Jono Jakubausko parūpintą vainiką nešė Vanda Majauskienė ir Vanda Urbonienė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunumiant. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudojta straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

PARODA JUNO BEACH
MIESTO ROTUSĖJE

Birželio 13 d., sekmadienį, buvo atidaryta trijų menininkų paroda. Atidaryme dalyvavo Juno Beach miesto burmistras ir būrys amerikiečių ir lietuvių. Parodoje su keturiais savo kūrybos paveikslais dalyvauja ir Jupiter apylinkės gyventojas dr. Antanas Lipskis.

LIETUVOS DUKTERYS
VYKSTA Į LIETUVĄ

Lietuvos Dukterų draugijos narės, vykstančios į Lietuvą, žada aplankyti ten vargstančias daugiavaikes šeimas bei pagalbos reikalingus pensininkus ir asmeniškai įteikti jiems Lietuvos Dukterų Draugijos pašalpą.

D. Augūnas

„ROTARY“ KLUBAS
VILNIUJE

Birželio 22 dieną buvo iškilmingai inauguruos Vilniaus „Rotary“ klubas. Iškilmės įvyko Akademiniame dramos teatre. Sveikinimo kalbą pasakė Suomijos regiono, kuriam priklauso Lietuva, vadovas. Suomiai sumokėjo už vilniečius stojamuosius mokesčius. Pirminis Vilniaus „Rotary“ klubo prezidentas buvo pramonės ir prekybos eksministras Albertas Sinevičius, dabar – energetikos eksministras Leonas Asmantas. Svečiams griežė Vilniaus „Rotary“ klubo nario Gintaro Rinkėvičiaus diriguojamas Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p. – 7 v.v.

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-5558

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p.p. – 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaroma, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v. – 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-9898 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
708-941-2808

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2808

Valandos pagal susitarimą

Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;

Rez. (312) 778-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, prikaio akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val.: antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Kabineto tel. (312) 776-2880.

Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center-

Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,

Naperville IL 60563

Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166

Namų 708-381-3772

DR. PETRAS ŽLOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 W. 63rd St., Chicago, IL 6063

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6

Šeštadieniais pagal susitarimą

NENUTRAUKIT RADIOJŲ PROGRAMŲ

Jungtinės Amerikos Valstijos neturėtų nutraukti radijo transliacijų lietuvių kalba, nes tai pakenktų demokratijos plėtojei Lietuvoje. Savo laisvę JAV Kongreso atstovai Howard Berman taip rašo Amerikos LB visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Algimantas Gečys. Kongreso atstovs Berman vadovauja JAV Atstovų Rūmų Užsienio reikalų komiteto tarpautinių operacijų komitečiui, kurio žinioje yra Amerikos radijo transliacijos ir įvairios pasaulio šalys. LB laiškas Kongreso atstovui buvo įteiktas š.m. liepos 1 d.

Nurodymas į pranešimus, jog JAV administracijos pareigūnai gali rekomenduoti, kad būtų sustabdytos Laisvosios Europos radijo ir gal net Amerikos Balso programos Baltijos tautų kalbomis, A. Gečys išreiškia Amerikos LB nuomonę, kad toks žingsnis sutrikdytų laisvą informacijos tėkmę Lietuvoje ir pakenktų JAV politikai, kuri siekia sutvirtinti demokratiją ir laisvosios rinkos principus šiame regione.

Anot Gečio, Laisvosios Europos radijo ir Amerikos Balso programos lietuvių kalba yra gyvybiškos reikšmės, nes jos kasdien aprūpina Lietuvos gyventojus necenzūruota, tikslia informacija apie įvykius pasaulyje ir pačioje Lietuvoje. Jau vien tik tų radijo reporterių pasiuntimas į Lietuvą nuolatiniam darbui padėjo išlaikyti laisvę atmosferą Lietuvos spaudoje. Tie reporteriai yra tarsi barometras, registruojantis ir pačius subtiliausius vyriausybės bandymus Lietuvoje suvaržyti laisvą informacijos bei idėjų tėkmę.

Bendruomenės tarybos pirmininkas perspėja, kad kova už tikrai atvirą visuomenę su tvirta, laisva spauda Lietuvoje dar toli gražu nėra laimėta. Todėl, rašo jis, mes raginame pakomitetį peržiūrėti padėtį Lietuvoje. Lietuvių Bendruomenė yra įsitikinusi, kad pakomitetis nuspręs, jog JAV turėtų ir toliau transliuoti radijo programas ir Lietuvai ir kad JAV gali suvaidinti labai svarbų vaidmenį, tvirtinant laisvos spaudos pamatus Lietuvoje. Jei pakomitetis suruoš apklausinėjimus radijo programų reikalu, LB atstovai norėtų juose dalyvauti.

Prie laiško pridėta memorandumė apie laisvos spaudos padėtį Lietuvoje JAV LB tvirtina, kad eiliniams lietuviams piliečiams tiksliai ir laiku pateikiama informacija šiandien mažiau prieinama, kaip revoliucinėmis 1988-1991 m. dienomis, kai buvo viešai stovėjama prieš sovietinę valdžią. Tvirtai, nepri-

klausomai spaudai ir masinėms komunikacijoms priemonėms išvystyti trukdo ūkiniai sunkumai ir tiesioginiai valdžios veiksmai.

Ryškiausias valdžios užmojo suvaržyti spaudą pavyzdys, pasak šio memorandumo, yra spaudos ir masinių komunikacijų priemonių įstatymo projektas, kuris šiuo metu svarstomas Seime. Pagal šį įstatymo projektą, kurį suredaguavo neseniai atgaivinta spaudos kontrolės valdyba, žurnalistams galima spausdinti ar transliuoti tiksliai „tikslia informaciją“. Ar ji tiksli, nuspręs spaudos kontrolės valdyba arba teismai. Žurnalistams gresia piniginių pabaudos. Demokratinėje visuomenėje išlaikyti pusiausvyrą tarp asmens teisių ir spaudos išsišokimų stengiamasi vadinamųjų „šmeižto“ įstatymų pagalba; reikia įrodyti, kad reporteriai, autoriai ar redaktoriai buvo piktaivališki. LDDP Lietuvoje siekia pajungti spaudą vyriausybės kontrolei ir pati save paskirti „tikslios informacijos“ užtikrintojais. Tuo būdu LDDP stengiasi sukurti „vidinės cenzūros“ atmosferą, kuri ilgai apribos visuomenės priėjimą prie informacijos.

JAV LB memorandume teigiama, kad ištisas įstatymo projektas suredaguotas dviasioje, kuri svetima spaudos laisvę puoselėjančioms visuomenėms. Kadangi šis įstatymas greičiausiai bus priimtas, todėl svarbu, kad Lietuvoje būtų kuo daugiau nepriklausomų užsienio žurnalistų, pvz., Laisvosios Europos radijo ir Amerikos Balso.

Memorandumo išvardinami šie fiziniai spaudos ir informacijos šaltinių suvaržymai Lietuvoje: Lietuvoje dabar išeina apie 600 periodinių leidinių — daugumą jų finansuoja ir kontroliuoja vyriausybė; LDDP neseniai „išvalė“ Lietuvos žinių agentūrą ELTA, kuri yra vyriausybės nuosavybė; Amerikos LB neseniai pastebėjo, kad jos išspausdintas pranešimas buvo ELTOS iškreiptas; visą šalį apimančią televizijos kanalą kontroliuoja jo savininkė — vyriausybė. Šios stoties direktorius 1992 m. gruodžio mėn. atvirai pasisakė už cenzūrą;

Lietuvos vyriausybė blokuoja JAV LB pastangas įkurti nepriklausomą televizijos stotį. Lietuvių Bendruomenės memorandumo išvada — Vakarų radijas ir spauda labai padeda išlaikyti nepriklausomą Lietuvos spaudą.

K. R.

SPAUDOS KONFERENCIJA SU MINISTRU PIRMININKU IR SEIMO ATSTOVAIS

Po politinės-visuomeninės konferencijos Detroito birželio 20 d. įvyko spaudos konferencija su ministru pirmininku Adolfu Slezevičium, Seimo atstovais Romualdu Ozolu, Aloyzu Sakalumi ir Saulium Šalteniu.

Liūda Rugienienė („Draugas“): Kokie jūsų išpūdziai konferencijai pasibaigus?

Adolfas Slezevičius: Mano asmeninė nuomonė, kad mes gerokai išsiskiriam, suprasdami vienas kitą. Konferencijos tikslas — nustatyti normalų dialogą tarp lietuvių JAV, kituose kraštuose ir Lietuvos įvairių institucijų, Seimo, atskirų partijų ir vyriausybės. Šis tikslas, mano giliu įsitikinimu, yra pasiektas. Dialogas prasidėjęs labai geras.

Saulius Šaltenis: Aš užsimirštu, kad čia Amerika, kad čia ne Lietuva. Jaučiuosi tarp savų ir norėčiau, kad išsivija taip pat jausmų pas mus, mūsų tėvynę Lietuvą, lygiai taip, kaip ir mes čia.

Aloyzas Sakalas: Mane ši konferencija sudomino pažintinė prasme. Pirmiausia aš labai aukštai vertinu T. Remeikio, V. Vardžio ir V. Bieliausko paskaitas, o taip pat pasisakymus per simpoziumus, kuriuos išsakė tiek Amerikos lietuviai, tiek mūsų žmonės. Na, jei aš mūsų žmonių nuomonės dar mažai žinau, arba galėčiau prognozuoti, tai Amerikos lietuvių nuomonės man buvo nepaprastai įdomios. Todėl aš laikau, kad pažintinė prasme įsigijau labai daug. Aš pilnai prisijungiu prie S. Šaltenio, kad aš čia jaučiuosi kaip namuose, kaip Lietuvoje, bet pačia geriausia prasme, ne kokių politinių kovų prasme, bet šilumos, aplinkos, geranoriškumo prasme. Taip, kad aš labai patenkintas šia konferencija.

Romualdas Ozolas: Lietuvoje daug procesų eina į pabaigą, o kiti prasideda. Šičia irgi ta konferencija yra iš serijos besibaigiančių arba prasidedančių dalykų. Tos naujos nuostatos, kurios čia buvo pabandytos formuluoti, yra labai vertingos, intelektualinės įnašas į Lietuvos tolesnę brandą. Konferencijoj pasakytos mintys yra visiškai pakankamos, kad galėtume turėti rimtus postulatus tolimesniams mąstymams apie Lietuvą ir išsivijus santykių plėtotę. Didžiausią išpūdį padarė šandieninės pamaldos bažnyčioje. Manau, kad tai yra simbolis viso to, kas čia vyko ir vyksta, kaip gyvenimas.

LIŪDA RUGIENIENĖ

Romas Sakadolskis („Amerikos Balsas“): Pone Slezevičiaus, norėčiau jūsų paklausti — kai susitikote su Detroito lietuvių verslininkais, pasakėte, kad litas bus stabilus valiuta. Reikėte vilti ir nurodėte, kad dabar kontroliuojate emisiją. Tai viena iš priežasčių, kodėl litas bus galima laikyti stabilu. Jūs taip pat paminėjote, kad infliacija per pastarąsias savaites svyravo nuo 8% iki 23%. Nėra ta šuoliška infliacija, kur buvo ankščiau. Norėčiau jūsų paklausti, jeigu, žiūrint labai optimistiškai apatinę ribą — 8% per mėnesį, infliacija per metus būtų 96%, litas tokiu atveju per metus netektų pusės savo perkamosios galios. Ką jūs darysite, kad taip nevyktų ir kaip jūs suvaldysite socialines problemas, kurios gali kilti šių metų rudenį, kai valstybinės įmonės negaus emisijos būdų, nes turėsite išlaikyti litą stabilu ir negalėsite išmokėti algų?

Adolfas Slezevičius: Pinigų emisija ir kita monetarinė politika yra centrinio banko. Aš minėjau tą faktą, žinodamas, vyriausybės dialogo pagrindu, banko požiūriu ir šiuos klausimus. Dabartiniu metu priimtos priemonės leido stabilizuoti talono-dolerio santykį. Tai palankus momentas ir prielaidos lito įvedimui. Iš kitos pusės, vyriausybės priimančios priemonės dabartiniu metu leidžia tikėti, kad infliacijos tempai sumažės. Kalbant apie socialinius klausimus, apie būtinumą spresti algų padidėjimą, noriu pažymėti, kad jau kuris laikas, bent šį pusmetį, tikrai padidėjimas vykdomas ne emisijos sąskaita. Tačiau čia ne naujas procesas, ir dabartiniu metu tikrai teliko klausimas, kaip gamybos padidėjimo pagrindu pasiekti, kad biudžeto iplaukos didėtų. Tendencijos pozityvios. Tokia pat politika numatome vykdyti ir ateityje.

Romas Sakadolskis: Atrodo, kad lito stabilumas ateityje priklausys ir nuo to, ar pakils Lietuvos gamyba. Jeigu gamyba nepakils, kokių priemonių imsite, kad litas būtų stabilus valiuta?

Adolfas Slezevičius: Pagrindinė prielaida gamybos augimas, stabilizavimas ir daug kitų, priimtų priemonių, leidžiančių manyti, kad turėtų būti pasiektas. Energetinių išteklių kainodaros struktūra, kitų išteklių kainodara ir paskutinių mėnesių kainų indeksų augimo dinamika, gamybos nuopolio tendencijos ir infliacijos tempo dinamika rodo, kad tos pozityvios tendencijos jau yra pasiekiamos, reikia tik įtvirtinti.

Aloyzas Sakalas: Manau iš tikrųjų, kad vienintelis argumentas lito stabilumui, tai gamybos augimas. Jeigu šito nebūtų, o labai norėčiau, kad jis būtų, tada be pinigų emisijos vargu ar bus galima apsieiti. O papildoma pinigų emisija — infliacija tik didės, lito nuvertėjimas tik didės, taigi, aišku, premjeras geriau žino, kadangi turi savo rankose visus svetus, apie galimą pramonės augimą. Norėčiau, kad jis iš tikrųjų būtų, bet jei nebus to lito augimo, tai bijau, kad lito įvedimas nepateisins savęs.

Kęstutis Miklas („Darbininkas“): Del tolimesnio ambasadoje išlaikymo. Aš kalbu apie JAV. Nežinau, kaip ten Europoje, bet Amerikoje nei viena ambasada, nei konsulai, gal tik generalinis konsulas New York'e, ką nors gauna. Pavyzdžiui, ambasados ir Vašingtone, ir New York'e iki šiol buvo išlaikomos Amerikos lietuvių pinigais. Ta aukštinė karvutė kada nors užsidsarys, ir ką jūs numatote daryti, kaip išlaikyti, kaip algas ir nuomas apmokėti, visokias kitokias išlaidas padengti abiems ambasadoms — Vašingtone ir New York'e?

Adolfas Slezevičius: Ne tik Vašingtone ir New York'e yra konsulatų įstaigų išlaikymo problema. Jau sutarėm atidaryti naują įstaigą Suomijoje, Baltarusijoje, Kijeve, kitose šalyse. Apskritai problema, finansuojant tas mūsų institucijas, kurios labai reikalingos, pletojant užsienio ekonomijos ir politinius ryšius, todėl biudžeto numatytas tam tikros lėšos. Jos, tiesa, yra gana ribotos. Aš manau, mes turėsime galimybę antro pusmečio biudžetą numatyti papildomus paskyrimus ne tik ambasadų išlaikymui, bet ir kitų klausimų sprendžiant. Pateiksim Seimui svarstyt naujo biudžeto sandaros įstatymo projektą antram pusmečiui, patikslinant biudžetą, anksčiau priimtą visiems metams.

Kęstutis Miklas: Norėčiau pasakyti, kad New York'e ambasada reikia naujo pastato. Yra paskirtas 1,000,000 dol. ir tas vienas milijonas jau yra pervestas tenai. Už milijoną dolerių negali nupirkti, be to, generalinis konsulas nori gyventi kartu su ambasada. Tai du skirtingi dalykai, nes konsulas yra žmonėms, o ambasada yra diplomatiniams dalykams. Ar galėsite skirti daugiau pinigų?

Adolfas Slezevičius: Negalėčiau dabar konkrečiai patikslinti, bet yra parinktas vienas kitas variantas. Turėtumėt susitikti su konsulu ir aptart tuos galimus variantus. Dabar negaliu atsakyti.

Algis Zaprackas („Lietuviškos Melodijos“): Norėčiau testą klausimą dėl ambasados išlaikymo, kadangi, mūsų žiniomis, Vašingtono ambasada beveik visiškai yra išlaikoma visuomenės aukomis. Šioje konferencijoj jūs turėjot progą su Lietuvių Bendruomenės valdybos nariais tai diskutuoti. Ar šitas klausimas buvo iškeltas, kaip toliau bus finansuojama su nauju ambasadorium Vašingtone, ir kas atsitiks su dabartiniu štabu?

Adolfas Slezevičius: buvo iškeltas ir buvo minėta, kad finansavimo šaltiniai iš esmės pasikeis, todėl čia labai rišasi su tuo buvusiu klausimu dėl visų ir ambasados, ir konsulato finansavimo JAV. Ką tik grįžt, tą klausimą mes turime gana detaliai išnagrinėti ir priimt sprendimus.

Romas Sakadolskis: Ar galite plačiau paaiškinti, kas bus kiti finansavimo šaltiniai?

Adolfas Slezevičius: LB valdybos atstovai pasakė, kad, jei bus keičiamas ambasadorius, tai bus peržiūrimas ambasados finansavimo klausimas. Tokia mintis buvo išreikšta.

Liūda Rugienienė: Čia Amerikoje lietuviams yra labai sunku išsikvoti bet kokią poziciją. Mus visus labai sujaudino, kad jūs naikinate ambasadoriaus poziciją ir bandėte pakeisti laikiną patikėtinį, pasakytą, kad p. Čekanauskas bus tik reikalų vedėjas, ne ambasadorium. Ar galite paaiškinti?

Adolfas Slezevičius: Yra tokia diplomatinė praktika. Kuomet ambasadoriui keičia laikinasis reikalų patikėtinis, kuris arba tampa ambasadorium, arba juo netampa. Tai yra pareigybė, kuri vykdo ambasadoriaus funkcijas.

Romualdas Ozolas: Man, premjere, keistas jūsų požiūris tuo klausimu, kada jūs sakot, jog buvo kalba apie finansavimo nutraukimą iš Lietuvių Bendruomenės pusės, tarsi tai būtų nerimtas dalykas. Man atrodo, kad mūsų finansinė padėtis šiuo momentu yra tokia kritiška, kad paramos reikėtų ieškoti, konfliktų JAV klausimus sprendžiant ne ideologiniu ar politiniu lygmeniu, o pragmatiniu lygmeniu, kaip mes dabar tar-

si ir norim klausimus spręst. Taigi p. Lozoraitis būtų reikėtų suspenduoti, atstatyti jos teises ir normaliai, su LB pagalba, ne tikėtis ambasadoriaus veikla, bet ir pagalvoti apie patalpų įsigijimą. Man atrodo, tai būtų tiksliausia.

Saulius Šaltenis: Norėčiau pasakyti dėl visų šitų negrąžių reikalų, kurie taip sujaudino išsiviję. Jie man yra tiesiog žmogiškai labai nemalonūs. Lozoraitio atleidimas yra kažko gyvo išplėšimas, lyg kokios širdies. Tai labai grubus dalykas, ir aš bandau išsiaiškinti. Man keistas toks išpūdis, kad mūsų ponas prezidentas dėl pono Bobelio, atrodytų, tegu nesupyksta, net galėtų pakeist konstituciją. Aš nesuvokių tos logikos, tų motyvų, tų pragmatinių dalykų. Daromas toks dalykas, kuris nei finansinškai, nei moralinškai, nei visom kitom prasme yra neįdomingas dabar valdantieji partijai. Mane tas glumina, stebina iracionalumo momentas visuose šituose reikaluose. Bent iki šiol aš negaliu suvokti tų motyvų.

Aloyzas Sakalas: Aš turbūt čia esu vienintelis liudininkas to pokalbio Varšuvoje, kai dalyvavo p. Karosas, p. Andriukaitis ir aš, dalyvavo ir p. Lozoraitis, dar prieš jam kandidatuojant į prezidentus. Buvo specialiai paklausta p. Karoso: ar nebus taikytos kokios sankcijos p. Lozoraitiui, tarkime pralaimėjus rinkimus? P. Karosas patvirtino tada, ir dabar visą laiką tvirtina, kad jokios sankcijos nebus taikomos. Vis dėlto šitą p. Lozoraitio atšaukimą aš laikau sankcija. Galima paaiškinti, kad čia yra rotacija, bet tai nieko neįtikina. Galima dar kaip nors kitaip paaiškinti, kad jis nesusitvarko su pareigom, bet taip pat neįtikina. Čia yra sankcija, politinė sankcija, todėl aš premjero prašau dabar, ir per konferenciją prašiau, kad premjeras panaudotų visą savo įtaką, kad būtų peržiūrėtas šitas sprendimas.

Romas Sakadolskis: Turint mintyje pasisakymus: LB ką tik priimtą rezoliuciją ir jūsų pareiškimą, kad tokie klausimai, ka šalyse, kuriose gyvena nemažas skaičius lietuvių, ambasadorių paskyrimas turėtų būti derinamas, turėtų būti daroma gražiau nei buvo daroma šiuo atveju. Ką jūs esate pasiruošę daryti grįžę? Ką jūs ketinate pasakyti prezidentui Brazauskui?

Adolfas Slezevičius: Aš manau, kad iš tikrųjų prezidento tas buvo paminėta, ambasadorių atleidžiant, padarytos tam tikros klaidos. Mes neturėjome

(Nukelta į 4 psl.)

TRUPUTIS KITO GYVENIMO

VIDMANTAS POVILIONIS

16

Gedui liepia susirinkti daiktus. Išveža į Klaipėdą. Bus parodomasis teismas. Gedas svajoja: susirinksi visi valiutininkai, spekuliantai, kekšės...

— Būsiu tarp savų, tik KPZ (daboklė) baisyti bjauri. Nakti nuo Danės pakyla rūkas, būna labai drėgna ir šalta.

Atsisveikiname. Daugiau jo nemačiau, negirdėjau, ar gavo tuos savo trejus, ar ne.

Sėdžiu vienas. Ne tiek sėdžiu, kiek vaikštau. Prisimenu karikatūrą, labai mane kadaise prajuokinusią: vienas dryžuotas stovėdamas sako sėdinčiam kameros draugui: kai vaikštai, atrodo, kad nesėdi. Iš tikrųjų — kai vaikštai, primiršti... Tik karikatūra, žinoma, dabar nebeatrodo juokinga.

Vaikštau ir galvoju apie tuos, kuriuos mylėjau. Atrodo, kad praėityje — tik atsiskyrimai, tik atsisveikinimai...

Antra dieną vienas. Turėjau kelias knygas, bet jau perskaičiau. Klausiu prižiūrėtojo, ar nebus bibliotekininkas.

— Gal ir bus, — iprastas atsakymas.

Trečią dieną pradėdau iš naujo skaityti storą knygą apie kolektyvizaciją. Nebesinori nieko prisiminti. Ir vaikščioti pabodo. Žiūriu į knygą, vertiu puslapius, net lūpas judinu skaitydamas, ir tik po kiek laiko suvokių, kad net nežinau, apie ką skaitau. Papurtau galvą ir varau toliau. Knygas turėtų keisti kas savaitę, bet boba (moterimi vadinti negaliu) keičia kaip jai patinka. Bib-

liotekininkę vadiname Čerepaška. Ugio gal 1,20 cm, raukšlėtu, lyg graikiškas riešutas veidu, užgrūvusiom akutėm, nevalyva ir beveik niekada nekalbanti. Į mus, kalinius, žiūri taip, tarsi tenori vieno: perkąsti gerkle ir išgerti kraują. Kalba, kad tarnauja čia iš idėjos, nes jos vyrą šaltį paklojo partizanai.

Pagaliau koridoriuje duslus garasas: bumpt. Paskiau šlep, šlep, šlep... Po dešimties minučių pasikartoja. Ir taip toliau... Vadinasi, šiandieną bus knygos. Čerepaška jas nešioja glėbiais ir mėto prie durų. Po poros valandų knygos jau suneštos. Tada Čerepaška atidaro langelį. Langelyje — džiovinta slyva, o ne žmogaus galva. Langelis, per kurį dalina maistą, jai lygiai iki kaklo. Vargšė, be taburetės pro vilkelį pažiūrėti negali. Ji — vyresnioji seržantė, ir kai visi puolame prie durų, valdingai parodo, kad liktų kuris nors vienas. Tyliai, nieko nekalbėdama, iškia porą knygų. Norėtusi dar... Pažiūriu — skaitytos. Ji pasilenkia, paima nuo grindų dar porą knygų, atkiša nepatenkintu veidu ir jau nori uždaryti langelį. Sakau: ir šitas skaičiau. Ji žiūri nesuprantančiu veidu. Keista: tik pateko į kalėjimą, o jau viską skaityt. Paduoda trečią kartą. Ir vėl — skaičiau. „Matyt, sėdėjęs...“ — galvoja Čerepaška. Jos supratimu knygas leidžia tik tam, kad aprūpintų kalėjimus kaip šaškėmis ar domino. Neatrodo, kad gyvenime ji būtų perskaičiusi bent vieną knygą. Iši-žėidžia dėl man nenormalių poreikių, užtrenkia langelį. Knyga jai — popierius ir viršeliai, o ne kažkoks ten turinis. Pradžioje dar prašydavau atnešti tokių ar kitokių, o ji man vis nešdavo apie tąrą. Gal iš ko nors girdėju, kad tokios vertingiausios ir brudavo visiems. Vėliau nesistiečiau iš jos nei ko nors naujo, nei ko nors gero, ir po kelintą kartą skaičiau tas pačias. Vienoje kameroje man pasakė, kad skaityt Šveiko nuotykius. Ir aš pradėjau prašyti... Pagaliau, po dviejų mėnesių,

man atnešė antrą tomą. Paprasčiau pirmo. Čerepaška pasipiktinusi atnešė: nėra. Bijodamas netekti ir antrojo, nesipriešinau. Bet kai keisdavo knygas, vis prašydavau ir pirmojo. Nepraėjo nė pusė metų ir — gavau.

Pirkti knygų, matyt, važiuodavo koks maskolius, kuriam buvo nei šilta, nei šalta, ką laudies priešai skaitys. Knygynas, žinoma, iškišdavo viską, kas užsiguldavo.

Jeigu kameroje būdavome trise, tai gaudavome kartais net dešimt knygų. Ne tiek jau daug, jei žinai, kad didžioji dalis skaityta laisvėje, o ir čia po tris kartus pakartota. O jei žinai, kad per šešiolikos valandų dieną galima ramiai perskaityti 200-250 puslapių, tai ir visai mažai.

Paprastai visi skaitydavo ant savo lovos ar įsispraudę į kampą. Aš taisyčiau akis. Skaitydavau arba stacias, atsisukęs nugarą ir lemputę (nuo tos šviesos popierius atrodė geltonas), slėbždavau. Ir vienas, ir kitas būdas — nepatogus. Pavargdavau greitai. Jei sėdi ant lovos, po užpakaliu reikia pasikišti porą knygų, nes geležys, iš kurių ji supinta, pjauna per čiuzini. Nuo to knygos labai dyla, todėl dažniausiai jas gami ne tik be viršelių, bet ir be pradžių, be pabaigų.

Skaitytu ne iš karto, nes tuoj neturėsiu ką skaityti. Skaitytu po truputį, kai reikia užsimiršti. Kai artėja keitimio laikas, pabaigiu. Bjauriausia, kai pabaigę lauki savaitę, kita, o niekas nekeičia.

Taip ir dabar. Dienos eina. Sėdžiu vienas. Viskas perskaityta, nors pasiek.

Pagaliau mane išveda. Patenku į kamara kiego, pusėje. Nejauci tylą. Buvau įpratus girdėti konservatorijos triukšmą. O čia — nebet reaktyvinis lėktuvas praskrenda. Ir šviesu — nemaloniai...

(Bus daugiau)

Tėvynės sąjungos ir Lietuvos Seimo nariai Laima Andrikenė ir Gediminas Vagnorius susitikime su Bostono lietuvių visuomene pasirodė atsakyti į paklausimus apie padėtį Lietuvoje.

Nuotr. L. Kulbienes

NUOSTABUS „SAPNAS“ ALABAMOS FESTIVALYJE

ALFONSAS NAKAS

Birželio 26 d., aplankęs Alabamos Šekspyro festivalį (Alabama Shakespeare Festival, višų trumpinamąjį ASF), tą pačią dieną išgyvenau du spektaklius, abu didžiajame Festivalio teatre. Pirmasis, dienis, buvo William Shakespeare „A Midsummer Night's Dream“, taigi, „Vidurnakties sapnas“. Jis vertas keleto gerų žodžių!

Skaitytojai, kurie bent kiek domisi Šekspyro kūryba, prisimins, jog šioje komedijoje lygiausiai veikia tikri gyvi žmonės, taigi, „mirtingieji“, bei miškinės dvasios, fejės ir elfai su savo karalium bei karaliene. Pastarieji, jei nori, žmonėms gali būti nematomi, bet tik girdimi jų balsai. Vidurnakties naktį gijoje prie Atėnų mirtinguosius veikėjus jie vedžios už nosies, maišys jų jausmus, tyčiosis, o publika kvatosis iki žakšėjimo...

Geri režisieriai retai spektaklį iškart pradeda dramaturgo tekstais, dialogais. Pirmą publiką reikia kuo kitu sudominti, jos dėmesį scenai sukaupti. Šis spektaklis prasidėjo (turbūt graikiška) muzika ir... šachmatų partija. O lošė Atėnų kunigaikštis Tezėjus (Ray Chambers) ir jo sužadėtinė, Amazonių karalienė Hipolita (Christina Vaccaro). Tik nežinau, kurio matu užbaigus, kariškai griežtas kunigaikštis, išklaušęs Egejus (Robert Williams) skundo, padarė sprendimą: Egejus dukrė Hermija (Brenda Foley) turi tekėti už nemylimo Demetrijaus (John Preston), o jeigu nepaklausys, jos laukia vienuolynas, arba mirtis. Hermija atsisakė, nes ji myli Lysanderį (Norbert Butz), Demetrijų siūlo savo draugei Helenai (Effie Johnson), šį vyruką įsimylėjusiai iki kaklo. Nuobodoka ši pradžia, bet labai svarbi gijos dvasių išdai goms suprasti, žiūrovui į intriga įsijauti.

Atėnų gijoje, dvasių pasauly, irgi vyksta intriguojantys dalykai. Fejų karalius Oberonas (Herb Downers), supykęs ant karalienės Titanijos (Carole Healey), užsiundo beveik visą galintį savo „leitenantą“ Pucką (Steven David Martin), kad ją pabaustų.

Trečioje plotmėje kunigaikščio vestuvių proga šeši Atėnų amatininkai ruošiasi suvaidinti veikaliuką, kurį gijoje repetuoja, kai kurie ten papuldami į dvasių pinkles. Tiek juos, tiek ir penkias girių fejās taip pat reikėtų išvardyti, nes visi ir visos buvo nepaprasto talento aktoriai – originalai, visi skirtingi, visi labai įdomūs, nepakartojami. Net ir fejų supuotas, glamo-

nėtas vaikiukas – Changeling, neištars žodžio, buvo savo vietoje. Bet bijau rašyti per daug ištiesi.

Iš pavardėmis įmintų nuostabiasias buvo Steven David Martin, per kelis sezonus pasižymėjęs ASF pirmaeilis aktorius bei režisierius. Pucko arba Robin Goodfellow vaidmenį jis lakstė po sceną, it sparnus gavęs, poravo ir perporavo įsimylėjėlius, audėję Nick Bottom (Richard Farrell) pavertę asilų, kurį jo užmigdyta Titanija įsimylėjo. Vykde visus Oberono įsakymus taip meistriškai ir įtikinančiai, kad, jam scenoje atsiradus, publika nekantriai laukė kurio naujo pokšto. Nuostabą kėlė abiejų minėtų vyrų ir abiejų merginų vaidyba, jų temperamentas, meilės priesaikų nuširdumas, o kai plūdimais ir peštinės, tai vel publiką į kvatones ir plojimų audrą įjungiant. Nė kiek nemažiau sugėbimo komiškom situacijom parodė ir „amatininkai“ veikalo gale, kai vaidino tik ką vedusiam kunigaikščiui. Ten buvo parodytas didžiausias režisūros išradimas!

Kad neatrodyčiau taip be sąlygų užburtas, pasakyčiau, jog ne mano skoniui buvo scenovaizdis: juodos, žvilgančios uolos, juodi lyg ažuolų kamienai, juodos jų šakos. Kodėl gi Atėnų giria turi būti tokia tamsi?

Dvariškių rūbai, po vaidinimo man sakė aktorius Herb Downer, esą 18-to šimtmečio. Šviesiai pilki, su plačiom juostom per liemenis. Spalvingai, įvairiai, juokingai aprengti amatininkai. Fejų kostiumai prie kūnų prigulde, kitų ir kūnų spalvos, bet be kokių gašluma keliančių ženklų. Tik Titanijai kuklumo lyg pritrūkę, bet tokiu pastatyme yra į ką ir be jos žiūrėti. Režisūros triukas – ir akiniai ant Helenos nosies. Iš meilės ašarodama, ji akinus neušimusi valę; matykite, kas gal nepastebėtų...

Nuostabu ir tai, kad iš 12 spektaklių paruošėjų, net 10 – moterys! Kaip „Draugo“ redakcijai... Režisierė, išradinčioji šaukuolė – Carol Delk Thompson; scenovaizdžio projektuotoja – Marjorie Bradley Kellogg; kostiumų paruošėja – Susan E. Mickey; šviesų projektuotoja – Liz Lee. Gana, prie jau iki pirmo vyro, kompozitoriaus. Dar vienas sarašo gale. Dešimt moterų suruošė ilgą atmintiną spektaklį! Jį siūlyčiau visiems pamatyti. Deja, liepos 10 d. jis iš repertuaro dings, scenoje atsiradęs kovo mėnesi. Kaip gaila, kad neturėjau progos jo anksčiau pamatyti.

SPAUDOS KONFERENCIJA

(Atkelta iš 3 p.)

galimybės su prezidentu (jis buvo išskridęs į Prancūziją) susitikti ir detalai apkalbėti tuos klausimus. Iš esmės mes prie tu klausimų grįšim. Aišku, mums labai svarbi ta bendra nuotaika, kuri vyravo čia konferencijoje. Iš tikrųjų tarnybos, kurios tuos reikalus sprendė, ne iki galo jautė tuos procesus, čia vykstančius.

Romas Sakadolskis: Iš jūsų atsakymo susidaro įspūdis, kad šis klausimas dar nėra baigtas.

Adolfas Šlezevičius: Iš esmės yra sekretoriaus klausimas. Mums ambasadoje reikia tuėti sekretorių, kuris galėtų laikinai pradėti darbą, galbūt ir tariant p. Lozoraičiui, jei jis sutiktų, kurį laiką, kad būtų galima įvesti į diplomatinio darbo specifiką JAV, kas yra labai svarbu. Mes turime išnagrinėti visus galimus variantus tą prob-

lemą sprendžiant.

Romas Sakadolskis: Užvakar Amerikos Balsas paskelbė, kad naujasis laikinas patikėtinis Vašingtone bus Linas Kučinskas, generalinis konsulas New Yorke. Galėtumėte jį tai patvirtinti ar paneigti?

Adolfas Šlezevičius: Aš tokios informacijos negirdėjau, todėl negaliu nei patvirtinti, nei paneigti.

Romas Sakadolskis: Ar turite apie tai nuomonę?

Adolfas Šlezevičius: Kol kas tvirtos nuomonės neturiu. Aš manau, kad dar turiu susitikti ir konkrečiai su Kučinsku apkalbėti visus tuos reikalus.

Algis Zaporackas: Man yra keista, kad kai kurie sprendimai yra daromi be jūsų pritarimo, nors esat darbo partijos vadovs.

Adolfas Šlezevičius: Kokie sprendimai?

Kauno Medicinos klinikų stomatologijos dėstytojai su amerikiete (sėdi pačiame centre) Judita Martin. R.D.H., kuri yra kilusi iš Kansas City, KS ir nuvykusi padėti savo senelių kraštui – Lietuvai.

PAGALBA LIETUVAI, APIE KURIĄ MAŽAI ŽINOMA

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Nuo pat Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 1991 metų kovo 11 dieną patriotiškai nusiteikusi išeivija ją pradėjo visokeriopai remti. Šalia tiesioginės šalpos, išeivijos profesionalai pradėjo rūpintis atsilikusiomis švietimo, medicinos ir teisės sritimis Lietuvoje. Tose srityse jau yra nemažai nuveikta, ir išeivijos informuotė apie tai plačiai paplūdimusi, tačiau labai mažai žinoma apie Lietuvos gyvenimą dantų priežiūros problema, kuri reikalinga skubios pagalbos, nes jau nuo dantų priklauso viso kūno sveikata. Iš Lietuvos esame atsivėję „odontologijos“ sąvoką, bet dabar Lietuvoje dantų gydytojai jau vadinasi „stomatologais“, nes odontologija yra stomatologijos mokslo šaka. Tai mokslas, kuris studijuoja burnos patologiją ir fiziologiją.

Netrukus po nepriklausomybės paskelbimo dantų gydytojų dr. Leonidu Rago ir penkių jo kolegų iniciatyva buvo įsteigta pelno nesiekianti Amerikos Lietuvių odontologų sąjunga (ADAAL), kurios tikslas yra kelti Lietuvos gyventojų dantų priežiūros lygį, bendradarbiaujant su Lietuvos Sveikatos ministerija, Loyolos universiteto Odontologijos ir Kauno Stomatologijos mokyklomis. Sudaryta puiki organizacinė struktūra su vicepirmininkais, sekretoriais, komunikacijos direktorium ir teisiniu patarėju. 1991 m. gruodžio mėnesį trys sąjungos atstovai lankėsi Lietuvoje, kur susitiko su tos srities specialistais, vyriausybės ir mokslo institucijų atstovais. Juos giliai sukrėtė pamatys, kaip Lietuvos dantų gydytojai yra priversti dirbti su senoviskais ar net sugedusiais instrumentais, prasta technika ir

pasenusia moksline literatūra. Be to, jie pastebėjo, kad Lietuvos dantų gydytojų (kurių dauguma yra moterys) atlyginimas prilygsta gatvių šlėvėjų atlyginimui.

Apie tą plačiai ir pozityviai rašė Amerikos Dantų gydytojų profesinis žurnalas. 1992 metų spalio 5 dienos straipsnyje, po pokalbio su dr. Leonidu Ragu, rašoma, kad Sąjungos nariai renka lėšas, instrumentus ir kolegas-savanorius, nes svajoja įsteigti pavyzdinę dantų gydymo kliniką Kauno Stomatologijos institute. Straipsnio autorius džiaugiasi, kad jau atsiradę savanoriai, tik dar stinga techninių reikmenų ir instrumentų.

Sakoma, kad iš svajonių gimta tikrovė. Šių metų gegužės 7 d. Kauno Akademijos Stomatologijos fakulteto atstovai pasirašė su ADAAL pagalbos ir bendradarbiavimo trejų metų sutartį. Birželio 2 d. ją savo parašais patvirtino dr. L. Rago ir dr. P. Jurkus, ADAAL atstovai. Atskiru raštu sutartis buvo dar kartą patvirtinta KMA rektorius prof. Vilius Grabauskas ir ADAAL sąjungos pirmininko dr. Leonidu Rago parašais.

Pagal sutartį, KMA Stomatologijos fakultetas skirs pagalbinį personalą ir asmenį ryšiams su ADAAL palaikyti. Įrengimus, aparatūrą ir vaistus rūpins ADAAL, bet jie privalo gauti Lietuvos Sveikatos ministerijos leidimus. Sutartyje darbo laikotarpis apibojamas dviem mėnesiais ir numatomos sutarties nutraukimo galimybės.

Amerikos lietuvių dantų gydytojus reikia sveikinti už įsteigimą modernios dantų

klinikos, kurioje bus ne vien teikiamas patarnavimas pacientams, bet taip pat dalinamasi su vietos stomatologais ir studentais raudausiomis mokslo žiniomis bei technika. Loyolos universitetas pažadėjo suteikti moksline medžiagą ir ketina pasiųsti savo profesorius, kad keltų odontologijos mokslo lygį Lietuvoje.

Susitikus su dr. Ragu Southfielde vykusioje konferencijoje, negalėjau atsistebėti jo entuziazmu, energija ir pasiryžimu. Iš pas mus atvykusių tautiečių jau patyrėme, kokių sunkių problemų lietuvių turi su dantų priežiūra. Aišku, ADAAL darbuotojams šalia įtempto savanoriško ir idealistinio darbo yra reikalingi ir pinigai, todėl jie prašo lietuvių finansinės paramos. Esu tikra, kad kiekvienas asmuo, bet kada turėjęs problemą su dantimis, užjauš tuos, kuriems Lietuvoje pagalbos nėra, ir savo auka parems šį konkretų bei kilnų darbą. Tai nebe projektas, ne svajonė, bet graži tikrovė.

PASKIRTA LKR ŠALPOS ATSTOVĖ LIETUVOJE

Rebecca Martin, nuo 1992 m. rudens talkinanti ateitininkams, Caritui bei Vytauto Didžiojo universitetui, paskirta vieniems metams LKR Šalpos atstove Lietuvoje.

Rebecca, kilusi iš Indianapolis, yra baigusi Amerikos Katalikų universitetą Vašingtone bakalauro laipsniu iš filosofijos. Studijų metu buvo įsijungusi į savanorišką talką Peru ir Vašingtone. Nutarė vyksti Lietuvon, perskaiciusi dr. Arydo Žygo atsišaukimą.

Rebecca savo vienu metų savanorišką darbą ir nuotaikas Lietuvoje išreiškė taip: „nervingas, žavingas; pilnas vilčių, slepiantis; praplečiantis akiraty, vedantis iš proto... bet labiausiai, vertingas“.

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agentūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmad., antrad., trečd., ketvd. ir penktid. 9 v.r. – 5 v.p.p., šešt. 9 v.r. – 1 v.p.p.

**INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS**

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO – siunčiame oro linija

„ZABAS“ – virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Mickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-76-97 ir 77-83-82

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

Gražus 3 kamb. butukas 1 asmeniui. \$275 | mėn. Kreiptis tel. 312-471-0811.

Išnuomojamas 3 kamb. butas prie Marquette Parko su virtuvės įrengimais ir šiluma. \$380 | mėn. Kreiptis tel. 708-425-7160.

MISCELLANEOUS

ELEKTROS. ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%–20%–30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio įsūmus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

Turtingas lietuvių šeima norėtų susipažinti su lietuvių šeima, neturintia giminių Lietuvoje, bet norintia tėvų žemę aplankyti. Apilankiusius galėtumėte suteikti pastogę ir transportą, padėtumėte surasti artimųjų kapus ar buvusią šeimos žemę. Kreipkitės: V. Požėla, P. Cvirkos 123, Šiauliai, Lithuania, tel. 8-214-36958.

Vilniaus Universiteto Dainų ir Šokių ansamblis

Atlieka: Kepurinę, Brolio sode, Du raitu jojo, Leliūnų Kadriis, Parovėja, Rolenderis, Pjesė skrabalams, Untytė, Į šventę, Kadriis ir polka, Jaunimo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas – Vidas Aleksandravičius. Choro vadovas ir dirigentas – Vytautas Abaris. Kanklių grupės vadovė – Daiva Čičinskienė. Orkestro vadovas – Kastytis Mikiška.

Kasetė – stereo, 1989. Kasetės kaina 10 dol., Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA – 3 dol.; Canada – 4 dol.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidą.

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer, ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

HELP WANTED

Reikalingas buhalteris, mokantis lietuvių ir anglų kalbas, su minimalia 5 m. praktika. Atlyginimas pagal susitarimą. Kreiptis: tel. 312-434-2121.

Ieškome moters prižiūrėti 2 vaikus, pamokoms mokykloje pasiūgus, 3 k. į savaitę, Orland Pk. apyl. Skambinti: 708-460-9123.

HELP WANTED

Janitor wanted: \$220 per month for hallway cleaning, grass & snow removal, small repairs & handyman work, 312-434-3810.

IEŠKO DARBO

Jauna mokytoja iš Lietuvos, kalbanti angliskai, ieško darbo senelių arba vaikų priežiūroje. Nori gyventi kartu. Skambinti Mary: tel. 616-657-4732

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI

KELIONĖ Į NIEKUR IR ATGAL, Sibirian tremtinės atsiminimai. Ant. Baltrušienė. 158 psl. ...	\$6.00
ŽVILGSNIS Į DABARTĮ, atsiminimai. Liudas Dambrasas. 230 psl. ...	\$12.00
LIETUVIŲ PAPROČIAI IR TRADICIJOS IŠEIVIOJE. Dan. Brazytė Bn. okienė. 364 psl. ...	\$15.00
PAŠAUKĖ MANE... Pop. Jono Povilo li biografia. Vertė kun. R. Jakutis. 351 psl. ...	\$4.00
ŽVILGSNIS PER ATLANTĄ Į LIETUVĄ, įvairių metų publicistika. Juozas B. Laučka. 192 psl. ...	\$10.00
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA. Juozas Jakštas. 272 psl. ...	\$15.00
LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA 1945-1990. Red. K. Bradūnas ir R. Šilbajoris. 861 psl. ...	\$30.00
LAISVĖS BYLA 1990-1991. Vytautas Landsbergis. 349 psl. ...	\$15.00
ATGAVĖ VILTĮ. Vyta. Landsbergis. 227 psl. ...	\$10.00
GYVENIMO VINGIUOS, atsiminimai. Ver. Maminskaitė-Kulbokienė. 304 psl. ...	\$8.00
LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, spalvotas 37 x 27" ...	\$5.00
HELL IN ICE, Sibirian tremtinės dienoraštis. Onutė Garbšienė. 255 psl. ...	\$13.00
KITUOSE KRAŠTUOSE, kelių metų įspūdžiai. Stasys Dalius. 383 psl. ...	\$9.00
NIGHT OF THE HAWK, romanas. Dale Brown. 462 psl. ...	\$22.95
LAIKAS IR ĮVYKIAI, atsiminimai. Kazys Karuža. 430 psl. ...	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti. Užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

VIENO BERNIUKO ISTORIJA

E. RINGUS

Karas baigėsi. Mūsų viltys būti prijungtiems prie Lietuvos vėl užgeso. Daugumas jaunimo paliko tėviškę ir persikėlė į Vilnių. Miestas buvo beveik pustūštis. Daugumas lenkų nutarė persikelti Lenkijon, kai išeitiko, kad Vilnius bus Lietuvos. Lenkų partizanai, kurie bandė užimti Vilnių, prieš ateinant Raudonajai armijai, skubiai pasitraukė į Vakarų gelbėti apsuptos Varšuvos. Jie jos nepasiekė, nes sovietinis apsupimas ne tik neprisidėjo prie Varšuvos gelbėjimo, bet dar tuos, kurie atėjo iš Rytų, nuginklavo ir uždarė į belaisvių stovyklą.

Plikų kaimas — tik keli kilometrai į pietus nuo Eišiškių miestelio. Jonuko tėveliai nedrįso palikti savo gimtinės, nes dar vis ejo gandai, kad siena gali būti pakeista. Jų svajonė neišsipildė, siena tarp Lietuvos ir Lietuvos greit uždarė. Po kelių mėnesių pasklidę gandai, kad galima bus persikelti į Lenkiją. Lenkams reikėjo žmonių užpildyti tuščias vokiškas teritorijas Rytprūsioje, Silezijoje ir Pomeranijoje iki Elbės upės. Sovietai be pasipriešinimo leido važiuoti tiems, kurie tik norėjo. Faktiškai tikrų lenkų jau daug nebuvo. Dalį išvežė sovietai į Sibirą, kitus vokiečiai į Vokietiją, likusieji patys traukėsi į Vakarų, kad išvengtų jau pažįstamo sovietiško režimo. Iš įvairių gudiškų kalbančių kaimų kiekvieną mėnesį pradedo eiti transportai iš Lydos ir Lenkija. Greit grįždavo nuo išvykusių laisakai su įvairiais išpučiais. Vieni buvo patenkinti, gavę vokiškas sodybas, kiti labai nelaimingi, nes reikėjo dirbti Silezijos anglių kasyklose.

Salygos Plikiuose vis sunkėjo. Sugrįžę sovietų pareigūnai dar labiau ėmė spausti dar nesukolchozintus ūkininkus. Prasidėjo vežimas į Sibirą visų, kas tik buvo kieno nors apkalintas bendradarbiavimu su vokiečiais. Jonuko tėvas, vietinis ir vienintelis batiuvys apylinkėje, liko nepaliestas, bet turėjo kasdien eiti į Rodūnos miestelį, į batiuvių dirbtuvę, kad apautų sovietų aparatūkus. Jonuko šeima lietuviška ir, pražiopsojusi progą išvykti Lietuvon, nutarė persikelti Lenkijon, ypač kai gavo pabrėžiantį laišką iš anksčiau išvykusių kaimynų. Jonuko šeima turėjo greitai apsispręsti, nes ejo gandai, kad kitas transportas gali būti paskutinis. Jonukas, dar tik penkerių metų, jautė, kad kažkas vyksta jo šeimoje, ir baiminosi. Retkarčiais jis išgirdavo žodį Lenkija,

kai, kovodamas su nemiga, išgirdavo tėvų pokalbį. Be to, jis pastebėjo įtampą šeimoje ir pas kaimynus. Pradėjo juos lankyti giminės, kurių prieš tai nematydavo. Jam tas patikdavo, nes giminės atveždavo dovanų ir jis prisiklausė iki šiol negirdėtų lietuviškų dainų. Jis pastebėjo, kad per kiekvieną atsisveikinimą buvo liejamos ašaros ir ilgai bučiuojamasi. Po vieno tokio atsisveikinimo Jonukas sužinojo paslaptį ir prapliupo pilna burnele. Prieš go prie bobutės ir per ašaras pasakė: „Bobute, aš nenoriu važiuoti Lenkijon“, — ir dingso jos plačiame sijone.

Išvažiavimo diena artėjo. Jonuko draugystė su Margiu ir katinu smarkiai sustiprėjo, nes jis suprato, kad greit reikės atsisukti. Katinas irgi turbūt nujautė kažką, nes naktimis, vietoj ešes medžioti, gulėdavo su Jonuku ant pečiaus ir laizė jo galvelę. Buvo ramu. Pro langą veržėsi pablyškę saulės spinduliai. Lange buvo matyti klevo šakų šešėliai. Jonukas pažvelgė į kambario kampaną, kur jau gulėjo tėtis irankiai ir rūbų maišai. Už vieno maišo jis matė Aušros Vartų Marijos veidą, dar liūdnesnį, negu matydavo anksčiau. Juk ji čia jautėsi saugiai, ji saugojo namus nuo baidų perkūnų. Tada bobutė uždegdavo žvakę ir statydavo po jos paveikslu. Negi jos galia jau atimta ir ji taip pažeminta stovi atremta į nešvarų maišą? Ji irgi nenori palikti Vilniaus, kurį jos atvaizdas saugojo per amžius, nenori būti išvietinta kažkur Lenkijon. Berniukas atsiminė, kad dar šį pavasarį tėvai išbaltino pirkios sienas ir paruošė šventam paveikslui tinkamą vietą virš stalo. Prieš tą paveikslą bobutė liepdavo jam kiekvieną vakarą sukalbėti trumpą maldelę. Neįprasta ryto tyla suerzino Jonuką, ir jis, nulišęs nuo pečiaus, pakabino paveikslą į seną vietą. Gal Marija sustabdys kelionę į Lenkiją...

Jonukas žvilgtelėjo pro langą. Prie durų jau laukė Margis. Abu skubiai nubėgo į sodą. Obelies apsunkintos šakos beveik siekė žemę. Be vargo berniukas nuskyne keletą obuolių. Nuo šulinio, kibiru nešina, motina pakvietė Jonuką grįžti gryčion ir netikėtai paklausė: „gal jau pasiruošęs“, ir pati išsigando šio posakio. Jonukas pastebėjo, kad paskutines dienas jo motina dažnai vaikščiojo apsiašarojusi. Jonukas jautė, kad jam reiks palikti artimiausius draugus, Margi ir katiną. Reikės palikti kaimynų dukrą, jo artimiausią bičiulę, su kuria praleisdavo iš-

tisas valandas, prižiūradami jos broliuką. Reiks palikti tvorą, kurią jis mėgdavo tarškenti, grįždamas nuo upės su sugautomis varlėmis. Vėžį jis dar bijojo, mat kartą jo pirštukas buvo pakliuvęs į vėžio replės. Liks čionai visi, ir ašaras pradėjo skaičiuoti: bobutė, dėdukas, žilaplaukis klebonas ir kvailukas Petriukas su savo pulku žasų. Paliks prie upės kranto laivelis tarp aukštų aje-rų. Jis ten išsėdėdavo valandas, žiūrėdamas į žuvelės upėje ir į savo atvaizdą vandenyje. Pasilik palangėje aukšti jurginai ir dar aukštesnės saulėgrąžos, kurių kepurės jau buvo išlūsktentos ne jo, bet žvirblių. Vis daugiau baimės atsiradavo Jonuko vaikiškoj galvelėje. Kažin, ar jis ten, kažkur Lenkijoje, gaus šilto pieno, duonos su cukrum, kurį taip mėgo. Jis gaudavo tik tada, kai tėvas, par-davęs savo prekes Lietuvos Eišiškėse, atveždavo. Negirdės rytais skambančio bažnyčios varpo, o vakarais nesuuo-dėduko „machorkos“ kvapo, kuris taip erzindavo jo nosytę. Kvapas buvo tikrai įkyrus, nes dėdukas sukdavo tabaką į rusi-ko laikraščio gabalą. Tas pri-versdavo Jonuką lipti nuo pečiaus, nes dūmų debesis ilgai laikydavosi palubėje.

Ir vis tik diena artėjo. Bobutė pakvietė Jonuką į vidų. Tėtė ir dėdukas kalė paskutines vinis į skrynios uždangą. Joje buvo sukruti tėvo pagrindiniai įran-kiai, motinos rūbai, pagalvės ir spaudžiami neseniai užbaigti pūkai. Grįčios viduryje stovėjo bobutė, apkabinusi verkiąčią mamą. Už durų skambėjo pas-kutinės lietuviškos dainos.

Bobutė priejo prie berniuko ir išpaudė į delną sunkų pinigą. „Saldiniam“, pasakė. Tik nepamesk. Jonukas tuojau išbė-gė į kiemą ir, išėmęs nematytą pinigą, ėmė studijuoti. Tokio dar nematė. Vienoje pusėje erelis ir numeris 5, raidės nebuvo rusiškos. Įdėjo į kišenę ir laikas nuo laiko patikrindavo, ar jis dar ten. Prie durų jau stovėjo neseniai sukalta skrynja ir keli maišai. Iš vidaus sklido neaiškūs garsai, stikliukų žvan-gėjimas ir keptų lašinių su svo-gūnais kvapas. Už stalo sėdėjo teta Malvina, dėdė Juozas, krikštėvis ir gale suolo dėdukas. Jis vis skatino visus tuštinti stikliukus ir pirmas užtraukdavo vis naują dainą. Berniukas atsiminė, kad paskutinė buvo „Lietuva bran-gi“, ir kad po jos nusitęsė nepa-togi tyla. Pagaliau bobutė priminė, kad jau laikas važiuo-ti Lydon, į gelžkelio stotį.

Jonukas atsimena, kad saulė tą dieną švietė, kaip niekad. Susirinko visi kaimynai. Dėdukas pasirūpino vežimu ir pastatė prie pat gonką. Prasi-dėjo atsisveikinimai. Jonukas pasitraukė į šalį ir vėl patikrino savo kišenę. O visgi tėtė rado berniukui vietą taip, kad jis galėjo stebėti aplinką. Vežimas pajudėjo. Jonukas neišlaikė ir paleido visą gerkle, į ką atsiliepė Margis, bet tik tyliu skalenimu, pasislėpęs būdoj. Vežimą iki kaimo galo sekė beveik viskas kaimas. Prie kryžiaus visi palydovai sustojo, tėtė, mama ir bobutė pabučiavo Nukryžiuotojo kojas.

Visi sekė vežimą nuleistomis galvomis, be pokalbių. Bobutė, mama ir teta Malvina kalbėjo rožinius, ir berniukui atrodė, kad jis užgirdavo švelnų rožinio girdžėjimą. Dėdukas nešė Aušros Vartų Marijos pa-veikslą, apvyniotą balta staltiese. Jonukui švystelėjo mintis, ar pavyks nusivėžti šį brangų paveikslą nesudaužyta kažkur į Lenkiją. Jis vėl norėjo surikti: „Aš nenoriu važiuoti į Lenkiją!“ Buvo jau bulviakasio laikas. Kolchozo laukuose ber-niukas matė sulinkusias mo-terų figūras ir girdėjo melo-dingas gudiškas dainas. Gal jau paskutinį kartą.

APGAVIKŲ PRAŠYMAI IŠ LIETUVOS

Skamba telefonas. Kalba Jolanda iš „Atlantos“ siuntinių į Lietuvą istaigos.

— Ar Robertas Valadka jūsų giminaitis?

— Ne. Tokio giminaitio neturiu.

— Bet jūs jam siuntėte per mus siuntinį į Lietuvą.

— Taip siunčiau. Į Kėdainius.

Pranešė, kad jis dabar gydosi plaučių sanatorijoje. Vilniuje. Prašė dolerių.

— Ar jūs jį pažįstat?

— Nepažįstu. Gavau keletą jo laišku iš Kėdainių. Skundėsi, kad senas, ligotas, be pastogės, neseniai grįžęs iš Sibiro tremties. Vaikšto basas. Neturi batų ir rūbų. Pensijos užtenka tik duonai ir bulvėms. Prieš dvejus metus pasiunčiau jam aprangos. Nuo kojų iki galvos. Gerų naudotų drabužių ir batų. Maisto. Po metų gavau padėkos laišką ir prašymą aprangos, vaistų, cigarečių ir 75 dolerių plaučių gydymui sanatorijoje. Kadangi rašė, kad jam 92 metai, paprasčiau nuotraukos. Atsiuntė. Atrodė gerai. Gal 80 metų senukas. Nors gaunu daug laišku su visokiais prašymais, kadangi mano adresas, kaip JAV igaliotinio, yra kiekvienam „Lietuvos aid“ numerij, daugeli net neat-sakau. Bet 92 metų senukui, iš Sibiro grįžusiam, reikia padėti. Vėl pasiunčiau siuntinį su apranga, batais, vaistais, kava, maistu ir 10 dolerių.

— Ar turite problemų su siun-tinio pristatymu, nes jau pa-

siuntus keitėsi adresas? — klausiau Jolandą.

— Mūsų tarnautojai Vilniuje turėjo, bet sutvarkė. Ar jūs žinote, ką reiškia tas adresas Vilniuje, Rasų 6-61?

— Nežinau. Turbūt plaučių sanatorija, — susidomėjau.

— Visai ne. Tai Vilniaus griežto režimo kalėjimas, o tas 61 turbūt kameros numeris. O Robertas Valadka yra 51 metų amžiaus, jau kelis kartus sėdėjęs už grotų už kriminalinius nusikaltimus, o ne „Sibiro tremtinys 92 metų senukas“, — aiškino iš Vilniaus gautus duomenis Jolanda.

— Tai siuntinį jam išteikė kalėjime?

— Išteikėme. Juk jam adresuotas. Siuntinį priėmė kalėjimo 10 pareigūnų komisija. Atidarė ir viską patikrino.

Niekad nemaniau, kad komunistinė sistema Lietuvoje išaugino tokius baidus „Homo sovieticus“ melagius ir rafinuotus „artistus“, vaidinančius Sibiro tremtinius, prie laišku pridedančius svetimas fotogra-fijas.

Antrą graudų laišką su „grau-džia“ maži berniuko ant jaunos mamos kelių nuotrauka gavau iš Panevėžio, prašant 700 dolerių vaiko širdies vožtuvų operacijai Vilniuje. Tuos laiškus gavo keliolika „Lietuvos aid“ skaitytojų JAV ir Kanadoje.

Apie tai buvo rašyta „Draugo“ 1993.IV.24 D.B. vedamajame: „Apgavikai moka ir lietuviškai prabilti“. Ten paminėta kad vienai gerasiurdei į Panevėžį nuvežus 200 dolerių, paaiškėjo, kad visas tas prašymas, net apmokamai skelbtas „Drauge“, yra apgavystė!

Mums išeivijoje taip daug šelpus vargšus ir nevargšus brolius ir seses Lietuvoje nebesi-nori skaityti iš Lietuvos gau-namų „graudžių“ laiškų su pagalbos prašymais, kai juose paslėpti mūsų gerumą išnaudojantys melai, suktybės ir apgavystės. Kartais sunku atskirti „grūdus“ nuo „pelų“, bet tą reikia daryti kruopščiai, patikrinant kiekvieną prašymą.

Bronius Juodelis

1998 m. liepos 7 d. JAV prisijungė Havajų salas.

1958 m. liepos 7 d. prez. Dwight D. Eisenhower pasirašė įstatymą, suteikiantį Alaskai JAV valstijos teises.

Ir iš tikrųjų pasklidę gandai, kad traukinys turi greit ateiti. Tas dar labiau suerzino žmones, ir stumdymasis išėjo iš ribų. Valandos, kai bus pastatytas traukinys, niekas nežinojo. Bet pagaliau nesudarė jokio skir-tumo, nes laikrodžio rodyklės nejudėjo.

Staiga atsirado būrys uni-formuotų policininkų. Jie su-stojo ant perono krašto, nustum-dami minią toliau nuo jo. Pasi-rodė garvežys. Tėtė nuėmė vaiką nuo pečių ir perdavė bo-butei. Ji dar stipriau prispaudė Jonuko veidą prie savojo, ir ber-niukas pajuto ašarų srovę. Jo-nukas dar stipriau į ją apkabino ir pro ašaras prašė: „Aš nenoriu važiuoti Lenkijon, bobute“.

O traukinys artėjo, bildesys augo, žemė pradėjo drebėti, o dūmai griaužti akis...

Berniuką su vargu atplėšė nuo bobutės kaklo ir besispar-dantį įnešė į vagoną. Dar va-gono duryse Jonukas norėjo atsiplėsti ir rėkė: „Bobute, pamink mane, nenoriu Lenki-jon“.

„Uždaryti duris“, sušuko poli-cininkas. Garvežys suvilpė keletą kartų, ir traukinys pajū-dėjo. Monotoniškas vagono svy-ravimas ir tamsa užmigdė jau visiškai išsekusį berniuką. Moterys pradėjo litaniją. Motina pastatė prieš save Aušros Vartų paveikslą ir meldėsi.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1993 m. liepos mėn. 15 d.

51

MINDAUGO VAINIKAVIMO ŠVENTĖ

Lietuvoje iškilmingai pažymėtos Mindaugo karūnavimo 740-tosios metinės. Liepos 6-oji paskelbta Valstybės diena ir yra oficiali šventė. Įvairiose Lietuvos vietose vyko minėjimai, koncertai ir šventinės eisenos. Švenčių metu Kaunui buvo įteiktas miesto herbą įteisinantis dokumentas. Hereldikos komisijos sprendimu, herbe buvusį stumbrą pakeitė tauras su tarp ragų esančiu kryžiumi.

M. GARŠVIENEI NUTRAUKTA PENSIJA

Protestuodama prieš S. Lozo-raičio atleidimą iš ambasado-riaus JAV pareigų, kauniečių pensininkė Marija Garšvienė badavo prie Seimo rūmų visą mėnesį, po to gulėjo ligoninėje, o grįžusi namo, rado kvietimą atvykti į savivaldybės pensijų poskyrį, kur jai buvo pareikšta, kad pensijos nebebus, nes... dirba parlamente. Savivaldybės informacijos šaltinis — anonimi-nis telefono skambutis!

PADĖKA

Mylimam Broliui, Tėveliui ir Seneliui

A.†A.

VLADUI SKIRGAILAI

mirus 1993 m. gegužės 23 d., nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams Tėvui Augustinui, OFM, ir Tėvui Pijui, OFM už maldas per rožinį, gedulinių Mišių metu ir Holy Cross Toronto kapinėse, kur jį palaidojom šalia jo mylimos gyvenimo draugės, Paulinos Barauskaitės Skirgailienės, mirusios 1988 m., ir jos brolio Alfonso Barausko, mirusio 1956 m.

Esame giliai dėkingi visiems draugams ir pažįstamiems už maldas, aukas šv. Mišioms, už dalyvavimą paskutiniame atsisveikinime laidotuvių namuose ir šventovėje. Labai ačiū visiems aukojusiems velionio atminimui Vyskupo Baltakio Fondui, pareiškiusiems užuojautą geleimis bei raminančiais žodžiais spaudoje, laiškuose ir asmeniškai. Dėkojame p. Radt-kei už gražias giesmes šv. Mišių metu, broliams Stankams, padėjusiems mums nešti karštą, p. Stanulienę už pietų pa-ruošimą. Visados atsiminsime p. Kalendrienės su šeima, p.p. Matulaičių ir p.p. Skrinškų bei dr. Alfonso Kisieličiaus ypa-tinę globą ir draugystę savo kaimynui a.a. Vladui. Ačiū jums visiems!

Brolis Kostas Skirgaila su šeima, Zueriche, Šveicarijoje.
Duktė Gražina Stonkienė su šeima, Hamiltone, Ka-nadoje.

Duktė Sigitā Ramanauskienė su šeima, Daytona Beach, Floridoje.

Nebeteko Tau sugrįžti į numylėtą
Tėvynę Lietuvą.
Tapt netikėtai priglaudė Tave
Amžina Tėvynė.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

SIMAS KVEČAS

Jau metai prabėgo nuo 1992 m. liepos 23 d., kai negaile-s-tinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Vyra ir Brolį. Tu iš Amžinybės žvelgi į mus čia pasilikusius. Mes min-timis visuomet būsim su tavimi.

Už a.a. Simo vėlę šv. Mišios bus aukojamos liepos 25 d. 10:30 val. ryto šv. Kazimiero bažnyčioje, Los Angeles, Cali-fornijoje.

Nuoširdžiai prašome visus artimuosius savo maldose prisiminti Simą, negrįžtamai iškeliavusį.

Simai, ilsekis ramybėje šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Liūdinti žmona Jadvyga, brolis, seserys ir jų šeimos.

A.†A.

ONA JURSKIENĖ

mirė 1993 m. liepos 9 d., sulaukusi 98 metų.

Skausme ir liūdesyje pasilikusius — dukrą SNIE-GUOLĘ, sūnų LIŪTAVARĄ ir visus gimines — giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Stasė ir Algirdas Manvydai

LITERATŪRINĖ NAUJIENA

LIETUVIŲ EGZODO LITERATŪRA

1945-1990

Kazio Bradūno ir Rimvydo Šilbajo-rio redaguota, dvidešimties autorių parašyta knyga, apžvelgianti visą 45 metų mūsų egzodo literatūros laikotarpį. Veikalas 864 didelio for-mato puslapių, kuriuos puošia šimtai įvairiausių iliustracijų. Lei-dėjas — mecenatas yra Lietuvių Fondas, vardinis leidėjas — Litu-anistikos institutas.

Leidiny su gausmas „Drauge“, 4545 West 63rd Stree, Chicago, IL 60629. Knygos kaina — \$30.00. Užsisakant paštu, persiuntimo išlai-doms pridėdama \$4.00, į Kanadą — \$6.00, į kitus kraštus — \$6.50. Iliustracijas gyventojai visais atvejais dar primoka \$2.63 valstijos mo-kesčių.

Marius Poskočimas užkandžiauja. Jis buvo „Žiburelio“ mokyklelės auklėtinis praėjusiais mokslo metais.

Nuotr. D. Čyvičienė

Can You
Make A
Difference?

THE MARIANS OF THE IMMACULATE CONCEPTION

Priests and Brothers
teaching of God through
service to others in
education and parish and
mission work around
the world.

Put your faith in action.

Contact:
Fr. Bill Hayward, M.I.C.
Vocation Director
Congregation of Marians
Thompson, CT 06277
(203) 923-9565

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Draugo“ rėmėjai visais būdais stengiasi padėti dienraščiui gyvuoti. Rugpjūčio 1 d., sekmadienį, Marijonų sodelyje prie „Draugo“ yra rengiama gegužinė. Kviečiame tą sekmadienį gausią lietuvišką visuomenę atvykti į gegužinę ir paremti savo spaudą.

Prof. Pranas Zundė iš Atlanta, Georgia, buvo atvykęs į Čikagą įvairiais reikalais, lankėsi „Draugo“ redakcijoje, pasidalino kelionės įspūdžiais, o su administracija ir Lietuviškos Knygos klubo susitarė dėl jo parašytos knygos išleidimo. Pranas Zundė yra parašęs knygą apie buv. Nepriklausomos Lietuvos ministro pirmininko pavaduotoją, žymų visuomenininką ir veikėją Kazį Bizauską, kuris pirmos okupacijos metu buvo suimtas, išvežtas į Rusiją ir Berijos įsakymu sušaudytas. Tikimasi, kad šis leidinys išeis iš spaudos dar šių metų rudenį. Leidžia Lietuviškos Knygos klubas.

JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo taryba leidžia nemažai knygų ir vadovėlių. Šiuo metu iš spaustuvės jau atsiimta dalis Audros Kubiliūtės detektyvinės apysakos „Misingos kaladėlės“ – žadama suarušti knygos suktuves rudenį. Bus vėl išspausdinami kelių skyrių pratimai ir ruošiami kiti vadovėliai. Švietimo tarybos leidžiami ir platinami leidiniai populiarijai. Paskutiniu metu laiku užsakymai išpildyti vietinėm ir Kanados lituanistinėm mokyklom, Lietuvos ambasada Kopenhagoje ir kitur. Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kuciene primena, kad leidiniai ar kitais švietimo reikalais prašoma kreiptis jos naujojo adresu: 13648 Kicapoo Trail, Lockport, IL 60441.

Jonas Leveckas ir Antanas Valavičius organizuoja talkininkus, kurie aptarnaus ištroškusius svečius „Draugo“ gegužinėje. Gegužinė bus rugpjūčio 1 d., sekmadienį, Marijonų sodelyje prie „Draugo“ – 4545 W. 63rd St., Chicagoje. Pradžią 12 val. Nuosirdžiai kviečia visus „Draugo“ vajeus komitetas ir rėmėjai.

x Keliaukime su Šv. Tėvu į Lietuvą! Jis ten bus rugsėjo 4, 5, 6, 7 dienomis. Aštuntosios dienos popiežius išvyksta. Sutikime jį ne tik Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Kryžių kalne, bet ir Šv. M. Marijos apsišventinto vietoje Šiluvėje „Draugas“ per American Travel biurą organizuoja šią istorinę kelionę. Nes Bažnyčios galva pirmą kartą aplanko Lietuvą. Jau dabar būtina rezervuoti vietas lėktuve. Skambinkite šiuo telefonu: 1-708-422-3000, ir bus suteiktos visos šios kelionės informacijos. Iš Vilniaus visi bus nuvežti ir parvežti kur norės. Tuo pačiu metu bus galima keliauti ir į kitas Lietuvos vietas. Prašome registruotis jau dabar, o ypač tie, kuriems bus reikalingos nakvynės.

x Atlanta IE, Inc. lankysis Lemonte, Pasaulio lietuvių centre liepos 11 d., rugpjūčio 22 d. 9 v.r. - 1 v.p. Mes persiunčiame pinigų bei amerikietiško maisto siuntas. Atlanta IE, Inc., tel. 312-434-2121 arba 1-800-755-SEND.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnaušienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

Mūsų laisvų skyriuje neatspindi redakcijos nuomonė, o skaitytojų, kurie tuos laisvius rašo. Kartais juose išreiškiamas visai priešingas „Draugo“ redakcijai nusistatymas ar pažiūros. Tai laiško autoriaus privilegija – laisvai pareikšti savo nuomonę, išsakyti, kas rūpi. Laiškų „necenzuruojame“ (gali pasitaikyti, kad kai kurie spaudai netinka, tų ir nespausdiname). Jeigu kam kuris laiškas „pabrukia prieš šeršį“, kviečiame parašyti ir savo nuomonę pareikšti, tačiau būtina pažymėti datą, kada straipsnis (ar laiškas), į kurį reaguojama, buvo išspausdintas dienraštyje.

JAV LB Brighton Parko apylinkės valdyba (pirm. Salomėja Daulienė) praneša, kad Brighton Parko lietuviai dalyvaus Dariaus ir Girėno parade šį sekmadienį. Bus nešama vėliava ir vainikas. Visi brightonparkiečiai nuosirdžiai kviečiami atvykti ir kartu dalyvauti. Pageidaujama, kad moterys ir merginos dėvėtų tautinius rūbus. Parodykime Brighton Parko lietuvių solidarumą – dalyvausime parade!

Dail. Veronika Švabienė, Chicago, Ill., „Draugo“ gegužinės laimėjimo stalui padovanuoja savo gražų, didelį, įrengtą paveikslą, kurį bus galima laimėti dalyvaujant gegužinėje. Nuosirdus ačiū.

„Lituanica – Liths“ vyrų komanda šį sekmadienį, liepos 18 dieną, žais savo priešpaskutinę pirmenybių rungtynes prieš kietą lenkų komandą „Royal Wawel“. Rungtynės vyks Lemonte, Lietuvių centro aikštėje. Pradžią 3 v. p.p. Tikimasi labai įtemptų rungtynių, nes abiejoms komandoms gyvybiniai svarbūs taškai, dėl kurių kovos kaip liūtai. Labai svarbu gausi savų rungtynių stebėtojų laimėjimui padrasinanti moralinė parama. Visi futbolo mėgėjai kviečiami.

Birutė Navickienė iš Lemont, Ill., lankėsi „Draugo“ administracijoje ir ta proga pasi-rinko įvairių leidinių už didesnę sumą.

x TIK \$35 kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – viskas užsienietiška. 55 sv. įvairaus maisto – \$98. Produktai užsienietiški, išskyrus mėsos gaminius ir sūrį. 45 sv. įvairaus maisto bei mėsos – \$75. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x Trūksta Jūsų gyvenime pačių naujausių, necenzuruotų žinių iš Lietuvos? Nuo Milwaukee iki Elgin, nuo Chicago iki South Bend informuoti lietuviai klausosi tik ŽEMES L PRODUCTIONS žinių laidų. Jūsų dėmesiui – RYTMEČIO EKSPRESAS nuo pirm. iki penkt. 10 v.r. per WNDZ 750 AM. Adresas: RYTMEČIO EKSPRESAS, WNDZ Radio, 5306 W. Lawrence, Chicago, IL 60630. Tel. (312) 286-1616. Nesuspėjote? Jūsų patogumui VAKARINĖS NAUJIENOS nuo pirm. iki penkt. 6:30 v.v. per WCEV Radio, 5356 W. Belmont, Chicago, IL 60641, IL (312) 777-1450. Visais reklamos reikalais, įskaitant ir mirties pranešimus, kreipkitės į mus tuoj pat po laidų.

TRADICINIS BRIGHTON PARKO LIETUVIŲ FESTIVALIS

Jau vienuoliktai metai iš eilės Brighton Parko lietuvių namų savininkų draugija rengia savo festivalius – muges, kurios su-
traukia gana daug dėmesio ir lankytojų. Šie renginiai yra oficialūs – Čikagos miesto mero patvirtinti, kaip viso miesto vasaros šventinių renginių dalis. Anksčiau būdavo ruošiami panašūs festivaliai ir Marquette Parko lietuvių, tačiau jie paskutiniausiais metais yra nutrukę.

Šiemet toks festivalis buvo surengtas liepos 9-11 d. Western gatvių pjeutėje tarp 43-čios ir 47-tos gatvių. Gaila, kad re-tėjant senesno amžiaus mūsų tautiečiams, šie festivaliai vis būna mažiau gausūs, nes jau nesnieji žmonės ne taip juos lanko. Tačiau vis tiek dar jie yra reikšmingi įvykiai lietuvių gyvenime, nes duoda progą tarpusavyje pabendrauti, na ir kartu pasilinksinti.

Anksčiau rengėjai į šiuos festivalius pakviesdavo muzikan-tus iš Lietuvos – Kauno kaimo kapelą. Šiemet irgi grojo du Lietuvos muzikų kolektyvai, tačiau sudaryti iš vėlesniais me-tais iš Lietuvos atvykusių tau-tiečių. Tai buvo Ričardo Soko ir

Jūrų skautų, čių ir jaunųjų vadovų, įvairių buriavimo sto-vykla Muskegen State Parke, Muskegen, MI, prasidės šį šeštadienį, liepos 17 d. Stovykla-tėsis iki liepos 31 dienos. Iš šios stovyklos dalyviai, es vyks tie-siai į Lietuvių Skautų sąjungos Jubiliejinę stovyklą, Rako sto-vyklavietėje, Custer, Michigan, vyksiančią liepos 31 - rugpjūčio 11 dienomis.

„Lietuvos aidas“, dienraš-tis Vilniuje, skaitytojų JAV ir vi-suomenės patarnavimui įsteigė „Lietuvos aidas“ prekybos agen-tūrą“. Ji, pagal asmens įgalio-jimus, gali nupirkti ar išnuomo-ti namą, butą, vilą, žemės sklypą, patalpą verslui Vilniuje, Kaune ar kitame Lietuvos mieste. „Lietuvos aidas“ įgalio-tinis JAV yra Bronius Juodelis tel. (708) 986-1613.

x NAMAMS PIRKTI PA-SKOLOS duodamos mažais mė-nesiniais įmokėjimais ir pri-einamais nuosimčiais. Kreipki-tės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747.

x „ŽAIBAS“ ketvirtį metai garantuoti ir patikimai pristato užsienietiškas maisto prekes Lietuvoje į namus. Dvy-likos labiausiai mėgiamų ir no-rimų paketų pasirinkimas. Visi užsakymai pristatomi per 10 darbo dienų į namus. Kreip-tis: „ŽAIBAS“, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, tel. 708-430-8090.

Brighton Parko lietuvių festivalyje lankytojus linksmino R. Soko orkestras. Iš kairės: Rimvydas Blinstras, Dalia Sokiene, Ričardas Sokas ir Mindaugas Matkus. Toliau muzikantus stebi Brighton Parko Namų savininkų pirmininkas ir festivalio ruošos iniciatorius Viktoras Uta. Nuotr. Edvardo Šulaičio

Algimanto Barnišio šokių muzikos grupės, kurios tikrai nuosirdžiai linksmino mūsų tautiečius, ypač vyresno amžiaus žmones, kuriems prie širdies yra senoji lietuvių muzika. Su „Country“ muzika čia pasirodė Algio Bylos kolektyvas, kuris, kiek teko sužinoti, sudarytas iš ne lietuvių. Buvo dar keli amerikiečių muzikiniai vienetai.

Tačiau ne vien tik muzika čia buvo galima domėtis – buvo progą įsigyti lietuviškų (ir ne vien tik tokių) gaminių ar suvenyrų. Šiemet nesimatė Gintaro Karoso iš Bostono (jis šiuo metu Lietuvoje), kurio lietuviški suvenyrai būdavo labai populiariūs. Neturko ir lietuviškų maisto patiekalų, ir gėrimų (nebūtinai lietuviškų).

Ed. Š.

LIETUVIŲ CENTRO RĖMĖJŲ KONFERENCIJA

Pasaulio lietuvių centras Lemonte turi daugiau kaip 600 rėmėjų ne vien Čikagos apylinkėse, bet visoje Amerikoje. Vieni yra paaugę stambias sumas, kiti mažesnes. Dalis su išpareigojimu kas metai pasiūti 100 dol. čekį centro išlaikymui, jo pagerinimui, remontams. Centro metinės pajamos padengia išlaikymo išlaidas ir moka dar esančias privačias skolas. Deja, atsiradus kapitaliniams remontams, jau reikia vėl kreiptis į rėmėjus, ieškoti naujų, norint sutelkti reikalingas lėšas.

Šią vasarą centras turi atlikti labai svarbų remontą, uždėti naują stogą virš didžiosios salės pastato. Stogo uždengimas kainuos 70,000-80,000 dolerių. Iki dabar šiam reikalui pavyko sutelkti tik 25,000 dolerių. Jei visi buvę centro rėmėjai atsiųstų metinę 100 dolerių auką (o gal pavadinti nario mokesčiu?), stogo dengimas jau rytoj galėtų būti pradėtas.

Centro administracija, kurią sudaro du asmenys, nepajėgi parašyti ir išsiųsti rėmėjams 600 ar daugiau laišku su prašymu atsiųsti tą šimtą. Pagaliau tie laišškai ne visada atneša laukiamus rezultatus. Aukų telkimo vėjus būna sėkmingesnis, sutraukus į tą darbą daug žmonių, naudojant asmeninį kontaktą. Tokie specialūs, dideli lėšų telkimo komitetai yra pastatę centrus, bažnyčias, mokyklas. O čia – tik stogas!

Tokiam rėmėjų komiteto sudarymui stogo dengimui reikalingoms lėšoms sutelkti, centro tarybos pirmininkas Rimvydas Rimkus ir sekretorius Algis Bakaitis š.m. liepos 11 d. į centro Bočių mėnė sukvietė apie 50 asmenų, centro rėmėjų, kad jie padėtų išspręsti susidariusią finansinę problemą, sutiktų būti to didelio, specialaus lėšų telkimo komiteto nariais, panaudojant turimą patyrimą ir visuomeninę įtaką.

Konferenciją pravedė tarybos pirmininkas Rimvydas Rimkus, nušviesdamas centro finansinę padėtį, kviesdamas visus talkininkauti reikalingų lėšų sutelkimui. Paskelbė ir šiam reikalui stambų aukotoją, Petrą Griškėlį iš Floridos su 10,000 dolerių, Zenoną Petkų su 1,000 dolerių ir keletą konferencijos dalyvių, kurie čia pat išrašė mažesnius čekius. Šimto dolerių čekį išrašė ir svečias iš Lietuvos, Eugenijus Valeskevičius, Lietuvos Ūkio banko prezidentas. Argi negražu, kai Lietuva šelpia išeiviją, ne tik išeivija Lietuvą?

Konferencijoje idomių minčių iškėlė Valdas Adamkus, Stasys Baras, Algirdas ir Laima Stepaicičiai, Romas Kronas, Albinas Kurkulis, Bronius Juodelis, Sofija Jelionienė ir kiti. Nuspręsta visiems konferencijos dalyviams būti stogui lėšų telkimo komiteto nariais. Centro moterų klubo narės, vadovaujant Bronei Nainienei, visus pavišino skaniais priešpiečiais. Vaisių išlaidas apmokėjo mecenatas dr. Ferdinandas Kaunas.

Br. Juodelis

GRAŽI GEGUŽINĖ LEMONTE, PRIE ATEITININKŲ NAMŲ

Apie pusantro šimto lietuvių sekmadienį buvo susirinkę į gegužinę prie Ateitininkų namų esančiame ažuolyne, visai netoli Pasaulio lietuvių centro Lemonte.

Liepos 11 d. popietę čia vyko Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagoje skyriaus surengta gegužinė, kurią reikia laikyti visais atžvilgiais pavykusia. Ypač nusisekė, kad pasitaikė gražus oras, o be to, gegužinės aplinkuma tikrai nuostabi: tokių puikių vietų lietuvių Čikagoje ar apylinkėse vargu ar daugiau turi.

Susirinkusius smagiai linksmino jau gerai pažįstamas Algimantas Barniškis, kuriam dainuoti talkino iš publikos atėjęs Vilius Bazis. Ne vien tik muzika čia buvo gera, bet ir

Lietuvių Tautinės sąjungos gegužinėje liepos 11 d. Lemonte Vanda Mažeikiene ir LTS pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas. Nuotr. Edvardo Šulaičio

IŠ ARTI IR TOLI

JAV

NAUJA LB APYLINKĖS VALDYBA

LB metiniame susirinkime išrinktoji LB Hot Springs apylinkės valdyba, savo pirmame posėdyje balandžio 15 d. pasiskirstė pareigomis:

Pirmininkė – Regina Sabaliūnienė

Vicepirmininkas – Juozas Zubrickas

Sekretorė – Irena Sirutienė

Izdininkė – Frina Žeruolienė

Renginių vadovas – Jonas Miežinskas.

Kontrolės komisija: pirm-ninkas – Pranas Švilpa; nariai – Stepas Ingaunis ir Napoleo-nas Sabaliūnas.

Valdyba savo numatytą dar-bingą veiklos planą entuziastin-gai vykdė, stengdamasi į ren-ginius suburti visus apylinkės lietuvius.

Liepos 7 d. St. Lozoraitis am-basadoje kalbėjosi su politologu, Mary Washington kolegijos pro-fesoriumi, R. Krickum, kuris šiuo metu rengia savo knygą apie Lietuvą. Profesorius ne kartą lankėsi Lietuvoje, gynė Lietuvos nepriklausomybę Amerikos spaudoje bei televi-zijoje.

Ambasadoriaus padėjėjas eko-nomikos ir komercijos klau-simais R. Ražanauskas susitiko su B. Wears, JAV Prekybos de-partamento Istatymų ir teisės skyriaus pareigūnu, atsakingu už Rytų Europą. Šis skyrius renka ir platina tiek valsty-binėms, tiek ir privačioms JAV institucijoms įvairių šalių, jų tarpe ir Lietuvos, įstatymus. B. Wears ir R. Ražanauskas ap-tarė geriausius apsikeitimo informacija kelius ir būdus. Susitikimo metu taip pat buvo kalbėta apie artimiausioje

maistas bei gėrimai, kurių niekam nepritrūko.

Be to, laimingieji galėjo laimėti neblogų daiktų. Laimė-jimus pravedė skyriaus valdybos narė Vanda Mažeikiene. Prie šios gegužinės daug dirbo skyriaus valdyba, kuriai vadovauja Nora Valiukėnienė.

Į pačią gegužinę atvyko ne tik tautininkai ar tautininkų korporacijos nariai, bet buvo ir įvairių įsitikinimų žmonių, kas rodo, kad mūsų tautiečiai tarp-savyje pradeda rasti bendrą kalbą.

Dar norisi pažymėti ir paska-tinti, kad ir kitos mūsų orga-nizacijos atkreiptų didesni dėmesį į Ateitininkų namus bei jų ažuolyną ir ten gausiau rengtų savo renginius, nes tai iš tikrųjų gera vieta, kur galima sukviešti gausų būrį tautiečių ir yra sąlygos gerai praleisti laiką!

E. Š.

ateityje Lietuvoje numatomus priimti ekonominius įstatymus.

St. Lozoraitis dalyvavo Free-dom Forum ir International Media fondo surengtose diskusijose tema „Iniciatyvos Rytų ir Centrinėje Europoje“. Rengi-nyje dalyvavo šios srities šalių diplomatai, įvairių JAV orga-nizacijų atstovai.

Lietuvos ambasadoriaus JAV padėjėjai ekonomikos ir komercijos klausimais L. Oren-tas ir R. Ražanauskas liepos 8 d. susitiko su Lietuvos Pramonės ir prekybos rūmų sąjungos prezidentu M. Cer-niausku, kuris domėjosi amba-sados Ekonomikos ir komercijos skyriaus veikla, papasakojo apie savo įstaigą. Vašingtone M. Černiauskas dalyvauja JAV Tarptautinio vystymo agen-tūros programoje.

Ambasadoje apsilankė nese-niai paskirtas Šveicarijos amba-sadorius Jungtinėse Amerikos valstijose C. Jagmetti su žmona. Šveicarijos diplomatai susitiko su Daniela ir Stasiu Lozo-raičiais bei ambasados darbuo-tojais.

ANGLIJOJE

IŠVYKA PRIE JŪROS

Šeštadienį, liepos 3 d., Spor-to ir socialinio bendravimo klub-as turėjo savo metinę išvyką prie jūros. Anksti rytą išvyko autobusas su 60 žmonių, į kurių tarpą įsijungė iš Lietuvos čia, Londone, įvairiose moksline-se įstaigose bei ligoninėse atlie-kantys stažuotę: teisininkė Dalia Dumčiūtė, chirurgas Dainius Pavelkis, kalbininkė Dalia Usonienė, architektė Eideta Pavalkienė ir M. Sauno-rinė. Tai gražus vietinės lietu-viškos visuomenės bendravimas su iš Lietuvos dabar atvykusiais tautiečiais.

Vaziuoti į istorinę vietovę, kur 1066 metais normanai Has-tings mūšiose perėmė valdyti Angliją. Diena buvo labai graži ir karšta, todėl vieni bandė savo plaukimo meną jūros vandenyje, kiti apžiūrėjo pilis ir laukus, nes tai viena garsesniųjų turiz-mo vietovių.

Taip leidžiant dieną, atėjo laikas – brolieliai, seselės, namo. Ir patraukėme atgal į Londoną gražiaisiais Kento gra-fystės slėniais.

PAGALBOS LIETUVOS VAIKAMS FONDO VEIKLA

Londone sėkmingai veikia Britų-lietuvių pagalbos fondas vaikams Lietuvoje. Vietiniai ir iš tolimesnių Anglijos vietovių lietuviai gausiai remia fondą ir tuo pačiu Lietuvos ateitį – jos vaikus.

Aro bendrovė liepos 6 d. Lietu-von išvežė šias siuntas: Bri-ty-lietuvių pagalbos fondo vaikams Lietuvoje užsakytus įvairius invalidų vaikų auklėjimui ir terapijai reik-menius „Saulutės“ sanatorijai Druskininkuose ir Kulautuvos TB sanatorijai; Škotijos Lietu-vių klubo siuntas Lietuvos vaikams – 12 Lietuvos vie-tovių, kur yra vaikų globos cen-trai. Siuntų pervežimą nuo Manchesterio į Lietuvą apmoka Britų-lietuvių pagalbos fondas vaikams Lietuvoje; Porthmouth veikiančios anglų grupės „Aid Lithuania“, kuriai vadovauja Mrs. Pat Callinan, vaistų, ki-tokių ligoniams reikmenų, iš-siusta Kauno vaikų ligoninėms ir TB vaikų sanatorijoms už 3,500 Anglijos svarų. (Informa-cija faksu iš London, Anglijos).

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.